

SVENSKA RIKSDAGSGRUPPEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

JUNI 2015–APRIL 2016

Verksamhetsberättelsen ges partidagen för kännedom.

INNEHÅLL

Riksdagsgruppens sammansättning samt uppdragsfördelning under riksdagsmannaperioden, s. 3

Sammanträden och sammankomster, s. 5

Gruppordförandes hälsning, s. 6

Generalsekreterarens översikt, s. 8

Rapporter från utskotten, s. 10

Gruppanföranden, s. 18

Riksdagsgruppens sammansättning samt uppdragsfördelning under riksdagsmannaperioden

Anna-Maja Henriksson

Gruppordförande.

Medlem i Grundlagsutskottet, Social- och hälsovårdsutskottet samt ersättare i Kanslikommissionen och i Nordiska rådet. Medlem i Alkos förvaltningsråd.

Assistent: **Maria Henriksson –1.9 2015**

Anna-Kajsa Blomqvist 2.9 2015–

Stefan Wallin

Gruppens första viceordförande.

Medlem i Utrikesutskottet. Medlem i Veikkaus förvaltningsråd.

Assistent: **Raine Katajamäki**

Mikaela Nylander

Gruppens andra viceordförande.

Medlem i Kulturutskottet. Medlem i YLE:s förvaltningsråd.

Assistent: **Matias Kallio –1.11 2015**

Laura Ollila 1.12 2015–

Eva Biaudet

Gruppens parlamentariska sekreterare.

Viceordförande i Lagutskottet samt medlem i Stora utskottet.

Assistent: **Karin Ringblom 1.6 2015–**

Joakim Strand

Gruppens skattmästare.

Medlem i Ekonomiutskottet och ersättare i Finansutskottet. Medlem i följande av Finansutskottets delegationer: förvaltnings- och säkerhetsdelegationen samt kommun- och hälsodelegationen.

Assistent: **Henna Viljakainen 18.8 2015–**

Mats Löfström

Gruppens verksamhetsgranskare.

Medlem i Kommunikationsutskottet, ersättare i Grundlagsutskottet samt Ålands representant i Stora Utskottet. Medlem i Nationaloperans förvaltningsråd.

Assistent: **Christine Kotzev 11.5 2015–**

Anders Adlercreutz

Medlem i Miljöutskottet samt Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet. Ersättare i Nationaloperans förvaltningsråd.

Assistent: **Anna Abrahamsson –3.1.2016**

Crista Grönroos 7.1 2016–

Thomas Blomqvist

Medlem i Försvarsutskottet och Förvaltningsutskottet. Medlem i VR:s förvaltningsråd.

Assistent: **Hanna Eliasson**

Mats Nylund

Medlem i Finansutskottet samt i dess skattedelegation, kultur- och vetenskapsdelegation samt jordbruksdelegation. Medlem i Jord- och skogsbruksutskottet. Medlem i Itellas förvaltningsråd.

Assistent: **Daniela Mårtenson**

Carl Haglund

Ordförande för Riksdagens Framtidsutskott. Medlem i Nordiska Rådet och där fungerat som mittengruppens ordförande. Medlem i Patrias delegation.

Assistent: **Krista Brunila 3.6 2015–**

Under Mats Nylunds sjukfrånvaro november 2015–februari 2016 var Joakim Strand medlem i Finansutskottet, Stefan Wallin ersättare i finansutskottet samt Mats Löfström medlem i Jord- och skogsbruksutskottet

Riksdagsgruppens kansli:

Generalsekreterare **Henrik Stenbäck**

Allmän politisk bevakning och beredning

Senior rådgivare **Malin Brännkärr 1.9.2015–**, tjänsteledig 1.2–31.7 2016

Politisk rådgivare **Otto Andersson 1.2 2016–**

Tf. lagstiftningssekreterare **Hanna Seppä 1.2.2016–31.7.2016**

Juridisk rådgivning i lagstiftningsarbetet

Lagstiftningssekreterare Otto Anderson tjänsteledig för uppdraget som politisk rådgivare

Riksdagssekreterare **Christel Liljeström**

Allmän förvaltning, besök och inbjudningar

Ålands riksdagsmans sekreterare **Britt Inger Wahe –1.3.2016** pensionering

Åländsk intressebevakning

Sammanträden och sammankomster

Svenska riksdagsgruppen har i regel sammankommit varje torsdag. Extra gruppmöten har sammankallats vid behov. Under perioden juni 2014–april 2018 har 37 protokollförda sammanträden hållits.

Till riksdagsgruppens sammanträden inkallas förutom Svenska riksdagsgruppens riksdagsmän även gruppkansliets personal. Övriga inkallade är ordförande för Svenska Kvinnoförbundet, ordförande för Svensk Ungdom, partisekreteraren, partiets presschef Niklas Mannfolk, politisk sakkunnig Silja Borgarsdóttir Sandelin och Europaparlamentariker Nils Torvalds.

Följande besök har mottagits på gruppmötena:

- 10.9 Tuula Sivonen, sakkunnig, Riksdagens kansli
- 24.9 Talman Lohela
- 19.11 Tuomas Pöysti, projektledare för vård- och förvaltningsreformen
- 10.12 Team Torvalds
- 8.2 2016 Minister Rehula presenterade tankar kring vårdreformen
- 3.3 Tankesmedjan Agenda presenterade sitt upplägg kring företagsstöd
- 3.3 Liberalerna från det Åländska lagtinget

Gruppen har haft sin representant på plats i samband med olika demonstrationer och deputationer som kommit till riksdagen. På veteranriksdagsledamöternas dag i riksdagen bjöd gruppen tidigare medlemmar av Svenska riksdagsgruppen på diskussion och kaffeservering.

Riksdagsgrupperna erbjuder möjlighet till att arrangera egna tillställningar i Riksdagens Infocenter. Under perioden har de hållits enligt följande:

- 17.9 2015 Eva Biaudet; Prostitutionspolitik i Finland
- 13.10 2015 Mats Löfström; Digitalisation – a growth opportunity for the Finnish economy and a potential efficiency booster for the society
- 12.11 2015 Anders Adlercreutz; Finland i energiomställning – alternativ för hållbar energipolitik
- 1.12 2015 Mikaela Nylander; Diabetesvård – står vi inför ett paradigmskifte?
- 27.1 2016 Anna-Maja Henriksson och Mikaela Nylander; Våld i parrelationer kan förebyggas
- 11.2 2016 Anders Adlercreutz; Isolerar vi ihjäl våra byggnader?
- 9.3 2016 Eva Biaudet och Anna-Maja Henriksson; Sluta slå! Hur ska vi stoppa kvinnovåldet?
- 26.5 2016 Mikaela Nylander; Är det dag att slopa indelningen mellan universitet och yrkeshögskolor?
- 7.6 2016 reserverad för Mats Löfström

Riksdagsgruppens sommarmöte 2015 gick av stapel i Österbotten. Riksdagsgruppen bekantade sig där med Vasa Elektriska, Vasa centralsjukhus samt Vasa regionens energikluster. Ett torgkaffe arrangerades där allmänheten hade möjlighet att mingla med riksdagsledamöterna och ge sina hälsningar. På besöket till Närpes var växthusnäringen samt integrationen av invandrare i blickfånget. En träff med kommunens tjänstemanna- och politiska ledning ingick även.

Midvintermötet arrangerades med Kyrklätt som huvudmål. Besöket på flyktingmottagningscentralen var belysande och gav upphov till många samtal med de asylsökandena om deras vardag. Riksdagsgruppen gav som gåva 10 st. basketbollar. Svenska riksdagsgruppen träffade Svenska folkpartiets lokalorganisation och fullmäktigegrupp under en gemensam middag. En öppen caféträff hölls med ett trettiotal närvarande.

Som ett nytt element i riksdagsgruppens programupplägg var de sakkunnigträffar som arrangerades. Däribland kan nämnas Teija Tiilikainen (Utrikespolitiska institutet), Mikko Kesä (Sitra, utbud och efterfråga inom arbetslivet), Vesa Vihriälä (Etna, utgifterna för statsekonomin) och Ville-Veikko Pulkka (FPA, basinkomst). För försommaren sakkunnigträffar har inbokats besök av Sixten Korkman (reformbehovet på arbetsmarknaden), Mats Brommels (valfriheten i vårdreformen), Suvi-Anne Siimes (TELA, kvinnornas ställning på arbetsmarknaden) och Johnny Åkerholm (reformbehovet av skattepolitiken).

Gruppförändringens hälsning:

Det har varit ett mycket annorlunda år för Svenska riksdagsgruppen. För första gången på 36 år är SFP och riksdagsgruppen i opposition. Det stod klart maj 2015. Vi har inte haft någon färsk handbok att tillgå, utan har steg för steg arbetat oss in i vår nya roll. Att vara i opposition har krävt nya arbetsrutiner för såväl ledamöterna som för gruppkansliet och assistenterna.

I praktiken har det inneburit mera aktivitet av gruppens medlemmar såväl i utskotten som i plenum. Men å andra sidan har det också gett oss möjlighet att forma vår egen politik utgående från våra egna värderingar, vårt parti- och valprogram. Vi har inte längre behövt försvara regeringens linje utan vi har kunnat helhjärtat satsa på en politik som är ansvarstagande, framtidsorienterad och socialt hållbar.

För att koordinera riksdagsgruppens och partiets arbete anställdes Malin Brännkärr till en nyinrättad tjänst som seniorrådgivare. En lösning som visade sig vara mycket lyckad. Efter att Malin valts till kommundirektör för Kronoby kommun övertog Otto Andersson hennes arbetsuppgifter och Hanna Seppä valdes till tf. ny lagstiftningssekreterare.

Under hösten satsade riksdagsgruppen och det politiska teamet mycket tid på att utforma vår egen skuggbudget. Arbetet med skuggbudgeten var omfattande och krävande för såväl ledamöter som tjänstemän, men vi lyckades skapa en mycket trovärdig alternativ budget. Genom den har vi kunnat påvisa att det finns alternativ till regeringens nedskärningar. Som exempel kan nämnas att vi i vår skuggbudget valde att inte skära i utbildningen och biståndet i den grad regeringen gör. Det var också viktigt för oss att presentera en budget som inte ökade på statens skuldsättning mera än det som regeringen föreslog. Skuggbudgeten har fungerat som en röd tråd för den politik vi fört i riksdagen och i skrivande stund är vi i startgroparna för att starta processen för vår skuggbudget inför 2017.

Ett annat verktyg i vårt oppositionsarbete är interpellationerna. Svenska riksdagsgruppen gjorde historia och lämnade som första undertecknare, tillsammans med de andra oppositionspartierna, in en interpellation om nedskärningarna i högskoleutbildningen och studiestödet i mars 2016. Vår första egna interpellation sedan 1932.

Utbildningen har alltid varit vårt lands trumfkort. Genom satsningar på bildning, utbildning, forskning och innovationer har Finland kunnat hålla sig framme i konkurrensen på världsmarknaden. Regeringen för i dessa frågor en kortsiktig och oklok politik, som vi inte kan omfatta. Vi förlorade interpellationsomröstningen med siffrorna 86–57. Dock lyckades vi sätta press, så att regeringen valde att inte skära ytterligare i utbildningen, samtidigt som man något lindrade inbesparingarna på studiestödet.

Finlands svåra ekonomiska situation har varit på tapeten under hela året och även Svenska riksdagsgruppen inser allvaret i situationen. Regeringen är på rätt väg för att försöka höja sysselsättningen och skapa fler jobb tillfällen, men åtgärderna har inte varit tillräckliga. Ett sällsynt roende och hoppande har det varit med det s.k. samhällsfördraget. Att arbetsmarknadsparterna skulle lyckas komma överens om ett konkurrensavtalspaket vore nu helt nödvändigt. Samtidigt har gruppen starkt betonat behovet av lokala avtal. Än så länge har regeringen misslyckats till denna del.

Man kan också konstatera att vi tyvärr börjar se effekterna av att SFP inte sitter i regeringen. Det finns inte en genuin förståelse för de svenska frågorna bland regeringspartierna. Svenska riksdagsgruppen arbetar konsekvent med att lyfta fram betydelsen av att trygga rätten till svensk service. Som exempel kan nämnas regeringens förslag till tingsrättsreform, förslaget att göra försök med frivillig skolsvenska samt social- och hälsovårdsreformen. Gällande den sistnämnda har regeringen inte lyckats presentera en språkkonsekvensbedömning, och framtiden är oviss för bl.a. Vasa centralsjukhus, Borgå, Jakobstads- och Åbolands sjukhus.

Även gällande infrastrukturfrågorna har riksdagsgruppen jobbat hårt. Som ett exempel kan nämnas vårt idoga arbete för att rädda Y-tåget i västra Nyland, bland annat genom kampanjen "Rädda Y-tåget" som gjordes tillsammans med SFP. Fungerande kollektivtrafik och infrastruktur är livsviktigt för att hålla regionerna levande. Tyvärr var det inte tillräckligt för att övertyga kommunikationsminister Berner. Ett annat viktigt projekt som krävde en stark intressebevakning var Kvarken-projektet Midway Alignment. Att Finlands regering var nära att inte bevilja finansiering till projektet då både EU och Sveriges regering lovat delta är ofattbart! Tack och lov gav intressebevakningen denna gång resultat, och regeringen beslöt slutligen att gå med.

Gruppens ledamöter har också varit synligt med och fört fram gruppens syn bl.a. gällande böndernas framtid, studiestödet och pensionärernas bostadbidrag i samband med demonstrationer kring dessa teman.

Flyktingfrågan har även den satt sin prägel på året, och Svenska riksdagsgruppen har genomgående talat för en human flyktingpolitik och behovet av att konstruktivt hitta gemensamma hållbara lösningar inom EU. I dessa frågor har vi ofta haft en annan syn än regeringen.

Anna-Maja Henriksson

Generalsekreterarens översikt:

Ny roll i opposition

För Svenska riksdagsgruppen har politiken efter riksdagsvalet och regeringsbildningen våren 2015 handlat om att söka en ny roll som oppositionsparti. Inte sedan 1979, och då också bara för en kort tid på sex månader, har SFP varit utanför regeringen.

Det handlar även om en kulturändring som präglar veckans viktigaste möte, torsdagens gruppmöte. Som bortblåst är den givna lojalitet med regeringen som riksdagsgruppen har haft som ansvarsfullt regeringsparti. Nu handlar det om att se politiken i ett nytt oppositionsperspektiv – även om gruppen också i sin nya position agerar konstruktivt i sin kritik av regeringspolitiken.

Oppositionspolitikens främsta verktyg är den alternativa budgeten. Höstens arbete fokuserade starkt på vår egen skuggbudget – ett gediget och seriöst dokument som visar att det finns alternativ till regeringens massiva nedskärningar i utbildning och bistånd utan att underskottet i statsbudgeten tillåts växa.

Svenska riksdagsgruppens alternativa budget fick ett positivt bemötande även av ledande ekonomister. Det gällde också särskilt förslaget till skatteväxling där gruppen föreslog en försiktig 0,5 procents höjning i alla momsklasser, samtidigt som skatten på arbete skulle sänkas med en procentenhet i de tre lägsta skatteklasserna och med en halv procentenhet i den högsta skatteklassen.

Oppositionspolitikens vardag är att ha en aktiv roll då regeringens propositioner behandlas i utskottet. Gruppen har byggt upp en starkare beredskap att på kort varsel skriva avvikande meningar och reservationer i utskottsbehandlingen.

Till följd av att SFP hamnade i opposition och tyngdpunkten för politiken i avgjort högre grad finns i riksdagen har riksdagsgruppen stärkt besättningen på gruppkansliet. En fjärde medarbetare – som till 70 procent är anställd av gruppkansliet och 30 procent av partikansliet – har kommit in i bilden med särskilt ansvar för beredningen av skuggbudgeten och att koordinera arbetsinsatserna mellan gruppkansliet och partikansliet.

Även assistentkåren har integrerats i arbetsprocessen som systematiskt har utvecklats. Riksdagsgruppen bestämde i början av valperioden att inte ändra på assistenternas status – assistenten arbetar i första hand för sin ledamot och gruppen valde att inte i detta skede övergå till den så kallade gruppkanslimodellen.

EU-politiken har dominerats av flyktingläget

EU-politiken har särskilt under hösten 2015 och fram till nu dominerats av flyktingsituationen. Det har varit en återkommande fråga på stora utskottets möten. Kring frågan har ordnats otaliga minis-termöten och det har även varit det givna temat under höstens och vinterns toppmöten.

I september godkände stora utskottets majoritet en markering från Finlands sida som innebär att Finland är beredd att delta i alla beslut om att fördela flyktingbördan jämnare mellan medlemsstaterna. Finland förutsätter dock fortfarande att deltagande i systemen bygger på frivillighet. Både i stora utskottet och i förvaltningsutskottet har Svenska riksdagsgruppen haft orsak att flera gånger reservera sig mot njujga markeringar i regeringens flyktingpolitik.

Andra frågor på agendan har varit valutaunionen EMU:s framtid, Greklandsstödet, klimatmötet i Paris, britternas exit-planer och bekämpningen av terrorism, särskilt efter terrordåden i Paris.

Gruppens aktivitet

Sedan partidagen 2015 fram till utgången av mars 2016 har Svenska riksdagsgruppen hållit sammanlagt 18 gruppanföranden. När detta skrivs strax före påsk har en interpellation med Svenska riksdagsgruppen som första undertecknare lämnats in. Det är första gången sedan 1932 som Svenska riksdagsgruppen är första undertecknare. Interpellationen kritiserar regeringen för de massiva högskole- och studiestödsnedskärningar som hotar bildningen och därmed framtidsmöjligheterna. Regeringen svarade på interpellationen i början av april.

Under höstsessionen gjordes fem interpellationer. Svenska riksdagsgruppen deltog i två av dem – den ena gällde utbildningspolitiken mer allmänt och den andra gällde trafikpolitiken som hotar vitala tåglinjer både lokalt i huvudstadsregionen och i hela landet.

Regeringens planerade vårdreform har sysselsatt gruppen på olika plan, bland annat i den parlamentariska uppföljningsgruppen. Den ansvariga ministern har besökt riksdagsgruppen och gruppen har framfört sina kritiska anmärkningar både gällande vårdreformen och de planerade nedskärningarna i sjukhusnätet.

Som oppositionsparti har gruppen lyckats inta en aktivare roll i plenardebatterna och särskilt på riksdagens frågetimme.

Henrik Stenbäck

Svenska riksdagsgruppens generalsekreterare

Rapporter från utskotten:

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTET/Anna-Maja Henriksson

Social- och hälsovårdsutskottet har haft många stora ärenden på sitt bord. Pensionsreformen, som började beredas under den förra regeringens tid godkändes slutligen enhälligt. Landets strama ekonomiska situation har återspeglats i de förslag som regeringen under året kommit med och som tyvärr också gått åt de sociala förmånerna. Som exempel kan nämnas nedskärningar i läkemedelsersättningarna, nedskärningar i ersättningarna för resekostnader och höjning av vårdavgifterna. I dessa ärenden lämnade Svenska riksdagsgruppen och Anna-Maja Henriksson in en reservation, där det istället föreslogs att regeringen skulle gå in för ett gemensamt kostandstak gällande självrisken för mediciner, vårdkostnader och resekostnader. Henriksson hade även en gemensam reservation med de Grönas representant i utskottet gällande en försvagning av frilansares arbetslöshetsskydd.

Regeringen planerade under hösten 2015 ett lagförslag där pensionärernas bostadsbidrag skulle förenhetligas med det allmänna bostadsbidraget. Detta förslag skulle ha drabbat de pensionärer som har de lägsta inkomsterna. Tanken var att spara 65 miljoner €. Svenska riksdagsgruppen, tillsammans med de övriga oppositionspartierna kritiserade kraftigt det planerade lagförslaget. Efter hårda debatter i plenum beslöt regeringen att dra tillbaka sitt förslag.

Utskottet har även behandlat ett medborgarinitiativ om en ändring av jourförordningen gällande förlossningar. Under förra riksdagsperioden beslöts det inom regeringen att miniantalet för en förlossningsenhet ska vara 1000 födselar per år. SFP lämnade då som regeringsparti in en reservation i ärendet. Medborgarinitiativet föll tyvärr efter omröstning i både utskottet och plenum. Men Svenska riksdagsgruppen bevakade denna fråga aktivt och höll en hög profil i såväl utskottsarbetet som i de allmänna debatterna, för att försvara de mindre sjukhusen som t.ex. Borgå sjukhus.

Anna-Maja Henriksson är även medlem i den parlamentariska uppföljningsgrupp som behandlar social- och hälsovårdsreformen. Gruppen har haft många möten under året. Regeringens planer gällande social- och hälsovårdsreformen har stötts och blötts och på hösten var vi nära en regeringskris. Då enades man om en modell med 18 landskap-15 vårdområden- 12 sjukhus med s.k. full jour. Sedermera har man avstått från 15 vårdområden, så att det nu gällande är en reform utgående från 18 landskap men med 5 Erva-områden som samarbetsorgan över landskapen. I skrivande stund är väldigt mycket fortfarande öppet. Parallellt med reformen bereder regeringen igen en skärpning av jourförordningen, som Svenska riksdagsgruppen aktivt motsatt sig. Vi anser att landskapen behöver få en verklig självstyrelse, och att Vasa centralsjukhus måste vara ett av de 12 med fulljour. Lagförslaget om centralisering av jourerna väntas komma till riksdagen ännu under våren 2016.

GRUNDLAGSUTSKOTTET/Anna-Maja Henriksson

Grundlagsutskottet behandlar de flesta propositioner utgående från om de är förenliga med grundlagen eller inte, men grundlagsutskottet kan också komma att ta ställning till lagars förenlighet med Självstyrelselagen för Åland. Grundlagsutskottet är också substansutskott då det gäller t.ex. lagstiftning om samerna samt språklagstiftningen i landet.

Många viktiga lagar och lagändringsförslag har under året behandlats i grundlagsutskottet. För Svenska riksdagsgruppens del krävde regeringens förslag till omorganisering av Forststyrelsen extra intressebevakning. Det nya förslaget till forststyrelselag var speciellt problematiskt ur samernas synvinkel. För närvarande ligger ratificeringen av ILO-169 konventionen vilande i riksdagen, efter att den förra riksdagen hunnit godkänna ratificeringen i första behandling. I anslutning till den finns förslag till två nya paragrafer i den gällande Forststyrelselagen, vilka handlar om att stärka samernas s.k. medbestämmanderätt, metodiken är den samma som i gruvlagen och vattenlagen. I den nya lagen hade dessa bägge paragrafer om samernas medbestämmanderätt strukits. Grundlagsutskottet lyfte i sitt utlåtande på ett tydligt sätt fram behovet av att införliva dessa stadganden i den slutliga lagen. Tyvärr beaktades inte grundlagsutskottets utlåtande i den fortsatta behandlingen av jord- och skogsbruksutskottet utan lagförslaget röstades igenom i plenum utan dessa tillägg gällande stärkande av samernas ställning. Ratificeringen av ILO-169 är fortfarande vilande, och justitieministeriet har bett om ett års respit för att ännu klarlägga vissa frågor. Till denna del fortsätter arbetet för Svenska riksdagsgruppens del för en ratificering.

FÖRSVARSKOTTET/Thomas Blomqvist

Rysslands annektering av Krim och inblandning i krisen i Ukraina ledde till att det allmänna försvarspolitiska läget ändrade i vår del av världen. Försvarskottets arbete har efter de händelserna präglats av information och diskussioner om det säkerhetspolitiska läget i vår närregion.

I november kom EU parlamentet och rådet med ett förslag om ändring av rådets direktiv om kontroll av förvärv och innehav av vapen (ändring av vapendirektivet). Försvarskottet var i sitt utlåtande kritiskt eftersom direktivförslaget inte beaktar Finlands nationella särdrag när det gäller det frivilliga försvaret. Utskottet understrykte att det frivilliga försvaret har en central betydelse då det gäller att upprätthålla försvarsförmågan och -andan i vårt land. I likhet med statsrådet förhöll sig försvarskottet positivt till Europeiska unionens gemensamma insatser i bekämpningen av den allvarliga organiserade brottsligheten och terrorismen.

Under hösten behandlade utskottet militärpensioneringsåldern och gav ett utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet. Försvarskottet ansåg att den del av propositionen som gäller militärpensioner var bristfälligt beredd och att varken försvarsförvaltningens representanter eller yrkesmilitärernas intresseorganisationer har hört tillräckligt. Att militärpensionerna inlemmats i totalreformen av pensionssystemet kan enligt utskottet inte motiveras med jämlikhetssynpunkter, eftersom grunderna för försvarssystemet inte är socialpolitiska utan försvarspolitiska och operativa.

Utskottet påpekade i sitt budgetutlåtande att försvarsmaktens finansiella läge kan betraktas som svårt när man granskar budgetutsikterna för hela valperioden. De ytterligare nedskärningar och skyldigheter som riktats till försvarsmakten under försvarsmaktsreformen och den höjda kostnadsnivån (löner, lokalförvaltning, underhåll av materiel och ledningssystem) har lett till en situation där det inte är möjligt att skaffa den försvarsmateriel som behövs. Jag lämnade in en avvikande åsikt till utskottets budgetutlåtande angående behovet av tilläggsanslag i enlighet med vår skuggbudget.

FÖRVALTNINGSKOTTET/Thomas Blomqvist

Flyktingsituationen i Europa och Finland har dominerat utskottets arbete. Utskottet har fått mycket information av våra myndigheter och andra sakkunniga om situationen. Vi har gett rätt många utlåtanden (ofta med stram tidtabell) till Stora Utskottet som berör hanteringen av migrationen på EU-nivå. Jag har lyft upp behovet av att EU har en gemensam och humanitär flyktingpolitik. Allmänt kan man säga att Svenska riksdagsgruppen har en annan syn på hur flyktingfrågan ska hanteras, både nationellt och på EU-nivå, än vad regeringen har. Det märks naturligtvis också i utskottsarbetet där vi ofta blir rätt ensamma i att betona flyktingarnas mänskliga rättigheter.

Ett exempel på det var när utskottet i mars behandlade regeringens förslag om att ändra utlänningslagens bestämmelser om beviljande av internationellt skydd. Regeringen föreslog att lagen ändras så att bestämmelserna om uppehållstillstånd som kan beviljas på grund av humanitära orsaker upphävs. Det skulle alltså inte längre vara möjligt att bevilja uppehållstillstånd på denna grund. Vi motsatte oss förslaget, men förlorade i omröstningen i utskottet. Till utskottets betänkande lämnade jag därför in en reservation där jag motiverade vår ståndpunkt och vårt förslag att hela lagförslaget förkastas.

I budgetbehandlingen lämnade jag en reservation till utskottets betänkande för budgetutlåtande 2016. Vårt förslag, som alltså inte godkändes i utskottet, var att tilläggsresurser behövs till polisen och tullen för bekämpning av den gråa ekonomin, till nödcentralerna för att servicen på båda inhemska språken ska fungera och till hanteringen av migration.

I december lämnade undertecknad en reservation i utskottets betänkande gällande regeringens proposition om att statsandelarna för kommunal basservice ändras. I reservationen lyftes följande uttalande fram: "Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att de beräknade effekterna av reformen av lagen om småbarnspedagogik inte ska beaktas i grunderna för statsandelarna och för att den subjektiva rätten till dagvård ska bevaras."

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTET/Mats Löfström

Under verksamhetsåret 2015–2016 har många viktiga ärenden varit på agendan i kommunikationsutskottet. Bl.a. har Yle:s finansiering för de kommande fyra åren behandlats, där Svenska riksdagsgruppens representant Mats Löfström lämnade in en avvikande åsikt tillsammans med den övriga oppositionen. Den avvikande åsiktens undertecknare konstaterade att en frysning av Yle:s intäkter 2016 kan accepteras med tanke på det besvärliga ekonomiska läget. Man motsatte sig dock en frysning under hela mandatperioden då det skulle påverka Yle:s uppdrag och verksamhet negativt, och därmed också den svenska nyhetsförmedlingen.

Avslutande av köptjänster inom kollektivtrafiken är också ett viktigt ärende som utskottet behandlat. Förslaget som kom till utskottet innebar nedläggning av vissa tågstationer och tåglinjer, däribland Y-tåget. Svenska riksdagsgruppen fick igenom skrivningar i betänkandet som kritiserade regeringens förslag, och utskottets betänkande godkändes enhälligt. Betänkandet motsvarade således Svenska riksdagsgruppens linje och det var mycket glädjande att se att det fanns konsensus i utskottet om att kommunikationer måste fungera också i praktiken.

Ett tredje ärende av stor vikt som har behandlats är regleringen av trafiktraktorer. Detta område har reglerats hårt då åkerierna velat försäkra sig om att inte få konkurrens från jordbrukare. Kommunikationsutskottet jobbade aktivt med frågan under hösten för att nå en rimlig kompromiss mellan åkerierna och jordbrukarna. Utskottet strävade efter att utarbeta ett system som skulle vara betydligt mindre byråkratiskt och som fungerar i praktiken.

Ett sista viktigt ärende att lyfta fram är den internationella konventionen om hantering av fartygs barlastvatten, den s.k. barlastvattenkonventionen, som syftar till att främmande arter inte ska följa med i fartygs barlastvatten. Konventionen är mycket viktig i sak, men kan i praktiken bli problematisk att efterfölja för fartyg som t.ex. trafikerar kortare sträckor. Ärendet behandlas ännu i skrivande stund av kommunikationsutskottet och det är viktigt att Finland ratificerar konventionen när den trätt i kraft, så att väsentliga preciseringar kan göras.

EKONOMIUTSKOTTET/Joakim Strand

Den globala ekonomin - och de utmaningar som vi har i dagens Finland - har under året varit bland de mest diskuterade ämnena i vårt land. Därav har även många stora frågor behandlats i riksdagens ekonomiutskott. De mest uppmärksammade ärendena i utskottet har varit upphävandet av lagen om öppettider för detaljhandeln och frisersalonger – vilket har varit en del av pågående omfattande avregleringar – samt frågor rörande tariffsystemet för bl.a. vindkraft.

EU-ärenden som behandlats i utskottet berörde till stor del regleringen av EU:s finansmarknad: förordningar om värdepapperisering, tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag samt statrådets utredning om handlingsplan för en kapitalmarknadsunion. Finlands allmänna linje i EU-politiken kan knappast sägas vara solklar, så diskussionen kommer garanterat att fortsätta.

År 2016 inleddes med diskussion om bl.a. elöverföringsavgifter samt Fortsstyrelsens bolagiseringsfrågor. I detta sammanhang kan även lyftas fram att undertecknad i arbetet med säkrandet av finansieringen för fas 2 av Midway Alignment – projektet (Kvarkentrafiken) haft mycket god hjälp - över parti-gränserna – av kollegerna i ekonomiutskottet.

KULTURUTSKOTTET/Mikaela Nylander

Kulturutskottets arbete har präglats av nedskärningar inom utbildningen. Under hösten har flera viktiga frågor behandlats, bland annat nedskärningarna inom universiteten och högskolorna samt begränsningarna av den subjektiva rätten till dagvård. Under behandlingarna har utskottsmedlemmarna fått ta del av många expertutlåtanden som har uttryckt en oro för utbildningens och forskningens framtid i Finland.

Regeringen föreslog en nedfrysning av indexhöjningen till högskolorna fram till 2019 vilket ansågs nödvändigt och understöddes av en majoritet av medlemmarna i utskottet. Undertecknad reserverade sig mot utskottets beslut tillsammans med medlemmar från övriga oppositionspartier. I reservationen togs fasta på vilka negativa följder frysningen av indexen får tillsammans med de övriga

besparingarna inom utbildning och forskning. Förutom den uteblivna indexhöjningen drabbades Helsingfors Universitet och Östra Finlands universitet ytterligare av sparkraven då apoteksavgiften slopades. Avgiften har betalats för att täcka samfundsskatten och apoteksavgiften.

Utskottet har i sitt betänkande till regeringens förslag om att frångå den subjektiva rätten till dagvård betonat vikten av att statsrådet gör en helhetsbedömning av vilka effekterna av lagändringen är med tanke på barnets bästa och för jämställdheten. Undertecknad har även i detta ärende deltagit i en reservation tillsammans med övriga oppositionspartier där vi har påtalat vikten av att sätta barnets bästa i första hand då beslut inom småbarnspedagogiken görs och även betonat att en småbarnspedagogik av god kvalitet minskar riskerna för individens utslagning på längre sikt.

I september deltog Svenska riksdagsgruppen med övriga oppositionspartier i regeringsperiodens första interpellation där vi uttryckte vår oro över de följder som nedskärningarna får för Finlands kunskaps- och framtid. Undertecknad höll gruppanförandet i interpellationsdebatten där vi betonade att nedskärningarna sker på flera nivåer inom utbildningen och hur viktigt det skulle vara att istället göra modiga satsningar på utbildning och forskning för att få Finlands ekonomi på fötter.

STORA UTSKOTTET/Eva Biaudet

Under året var Greklands ekonomiska kollaps tillsammans med flyktingkrisen de största frågorna i Stora Utskottet, som prövade både regeringens och EUs beslutandeförmåga. Sommaren 2015 sammankallades utskottet ett flertal gånger, tom under samma dag, då Grekiska krisen tilltog och Finlands ståndpunkt till det tredje grekiska krispaketet skulle fastställas. Avvikande från tidigare beteende i EU, ställde sig Finland ensamt mot paketet och valde att rösta blankt under hotet av att bli omkullröstade. Flyktingsituationen i Europa och gränsbevakningsfrågor har genomsyrat utskottets verksamhet under hösten. För Sfp var tragedin med drygt 3700 drunknade flyktingar i Medelhavet en tillräcklig orsak för en humanare flyktingpolitik och ett flertal avvikande åsikter till regeringens snåla politik framfördes, oftast i samarbete med De Gröna och Vänsterförbundet; tyvärr utan framgång. Andra frågor som väckt större diskussion var vapendirektivet, föranlett av terrorsittackerna i Paris och kommissionens förslag till positioner i TTIP-förhandlingarna med USA.

LAGUTSKOTTET/Eva Biaudet

Under höstens behandling om budgeten och budgetramarna lyfte Sfp särskilt fram resursbehoven för den Nationella Rapportören om människohandel, för domstolsväsendet och för bekämpandet av den gråa ekonomin.

Lagutskottet godkände med stor majoritet lagarna med anknytning till den jämlika äktenskapslagen som godkändes under föregående period. De olika förändringarna gällde; äktenskapslagen, lagen om registrerat partnerskap, lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster, lagen om fastställande av transsexuella personers könstillhörighet, religionsfrihetslagen och lagen om assisterad befruktning.

Lagutskottet behandlade också lagen om fångvård, och godkände förslaget om att överföra fångarnas hälsovård till den allmänna hälsovården. Lagutskottet behandlade regeringens förslag om kraftigt höjda domstolsavgifter, vartill lämnade jag in en reservation som gällde besöksförbud.

Lagutskottet behandlade regeringens proposition om ändring av strafflagen, så att en ny straffbestämmelse om grovt naturskyddsbrott fogas till strafflagen. Ett naturskyddsbrott ska kunna bedömas som grovt, om brottet bedömt som en helhet är grovt och det vid brottet förorsakas allvarlig fara eller skada för bevarandet av en art, ett naturområde eller något annat naturföremål, om det vid brottet eftersträvas avsevärd ekonomisk vinning eller om brottet begås särskilt planmässigt.

MILJÖUTSKOTTET/Anders Adlercreutz

Miljöutskottet har under den pågående riksdagsperioden hunnit behandla många viktiga frågor. Klimatmötet COP21 genomsyrade höstens verksamhet, och det av goda skäl: man kan med fog säga att den överenskommelse som nåddes kan visa sig vara detta århundrades viktigaste internationella beslut. Som sig bör behandlades även statsbudgeten i utskottet, och utskottet gjorde några tilläggsförslag.

Gemensamma energieffektivitetsbeteckningar i EU behandlades av utskottet, som förhöll sig positivt till tillämpning av en enhetlig energieffektivitetsbeteckning A-G i hela unionen. Utskottet tog även ställning till ändring i naturskyddslagstiftningen, där regeringen föreslog att förfarandet för avgränsning av en föröknings- eller rastplats för flygekorrar ska slopas. Utskottet lyfte i sitt betänkande fram att slopandet är motiverat, så länge som förökningsmöjligheterna försäkras och förbudet mot att förstöra rastplatser är i kraft. Viktigt är dock att information gällande föröknings- och rastplatser finns tillgängligt för alla skogsägare, gärna digitaliserat, så att skyddsåtgärderna kan förverkligas.

Fiskerifrågorna väcker traditionellt mycket diskussion i utskottet, och så även i år. SFP tycker att det är viktigt att tryggt kustfisket som en näring, och framförde därför i utskottet vikten av tillräckliga, på forskningsresultat grundade, kvoter. Vi betonade också vikten av reduktionsfiske som ett verktyg i kampen mot övergödningen i Östersjön.

Inom markanvändnings- och bygglagstiftningen behandlades två större ärenden, den första gällande en ändring så att landskapsplaner och kommunernas gemensamma generalplaner inte längre behöver föras till miljöministeriet för fastställelse, och de andra gällande NTM-centralernas behörighet att bevilja undantag i markanvändnings- och byggnadsärenden, som enligt propositionen skulle överföras till kommunerna. I den sistnämnda lämnade jag in en reservation, eftersom jag på basen av sakkunnigutlåtande och egen erfarenhet som praktiserande arkitekt ansåg att kommunerna speciellt gällande nybyggnation av stränder och skydd av byggnader inte har tillräcklig sakkunskap för att fatta besluten.

Ändringen av Forststyrelselagen behandlades utförligt i utskottet. Jag lämnade in en avvikande mening i utskottets utlåtande enligt SFP:s linje, eftersom utlåtandet inte yrkade på ett inkluderande av de paragrafer – som funnits med i en tidigare version av lagen – där förbud för att försvaga samernas ställning var inkluderade, och enligt vilka samernas hembygdsområden bör skyddas.

ARBETSLIVS- OCH JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTET/Anders Adlercreutz

Behandlingen av statsbudgeten hörde till ett av de stora ärendena i arbetslivs- och jämställdhetsutskottet. Jag lämnade in en avvikande mening i utskottets utlåtande, där jag i enlighet med SFP:s skuggbudget lyfte fram behovet av finansiering av bland annat effektivare arbetsförmedling, åtgärder för snabbare sysselsättning av invandrare och internationaliseringsstöden för små- och medelstora företag, samt problematiken i avskaffande av programmet för att bekämpa grå ekonomi och nedskärningarna i ungdomsgarantin.

Utskottet har behandlat en del frågor som också i medierna väckt större uppmärksamhet. Till dessa hör upphävande av lagen om öppettider för detaljhandeln och frisersalonger, vilket utskottet understödde. Det är dock viktigt att en utvärdering gällande de könsrelaterade effekterna av upphävandet av lagen om öppettider genomförs innan utgången av år 2017.

Större ärenden har även varit ändringen av lagen om altemneringsledighet, där jag lämnade in en reservation. Regeringens förslag tog bland annat inte i beaktande hur altemneringsledigheten sysselsätter arbetslösa personer, som på så sätt får möjlighet att få värdefull arbetserfarenhet och därefter har större möjligheter att sysselsättas annanstans. Utskottet behandlade också ändringen av semesterlagen, semesterlagen för sjömän och sjukförsäkringslagen, där regeringen föreslog att det under moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet tjänas in semester under högst sex månader. Jag ansåg att det var viktigt att utskottet i sitt utlåtande lyfte fram hur lagförslaget i större grad påverkar mödrars än fädrars ackumulering av semesterdagar under föräldraledigheten, samt att man särskilt bör beakta situationen i de familjer som har en ensamstående förälder, eftersom det i dessa endast finns en vårdnadshavare som ackumulerar semesterdagar.

JORD – OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTET/Mats Nylund

Jord- och skogsbruksutskottet har under året behandlat bland annat lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter och lagar om ändring av naturvårdslagen och av jaktlagen. Under våren har två stora ärenden dominerat i utskottet, den omstridda lagen som bolagiserar Forststyrelsens virkeshandel och en lag som beskär Kemera-stödet för hållbart skogsbruk.

I behandlingen av Forststyrelselagen ville Svenska riksdagsgruppen stärka samernas rättigheter som ursprungsbefolkning. Regeringspartierna motsatte sig förbättringsförslagen. Gruppen framhöll även vikten om att lagen ska göra Forststyrelsens struktur och administration klarare och öppnare, vilket regeringens lagförslag inte gjorde.

Gällande Kemera stödet ville regeringen avskaffa stödet för bekämpning av rotticka. Gruppen ansåg att detta är farligt för skogsindustrin, då tillgången till virke kan försämrats. Det är i hela Finlands intresse att vi lyckas bekämpa rottickan.

FINANSUTSKOTTET/Mats Nylund

Finansutskottets största uppgift under året är budgeten. Svenska riksdagsgruppen fick, trots ställningen som oppositionsparti, igenom en del av sina förslag. Bland dessa fanns bland annat 50 000 euro till Finlands fiskarförbund och reduceringsfiske stöddes med 100 000 euro till. Viexpos statsbidrag höjdes med 120 000 euro medan små och medelstora företag fick 700 000 euro till. Trots aktiva försök lyckades gruppen inte säkra tilläggsfinansieringen för Folktinget.

Under året gjorde Svenska riksdagsgruppen upp sin första skuggbudget. Gruppen valde i sin skuggbudget att balansera statsbudgeten med samma belopp som regeringen och utan att höja totalskattegraden. Svenska riksdagsgruppen gjorde ända helt andra prioriteringar än regeringen. Skuggbudgeten prioriterar barn, utbildning, bistånd, ett förnyat arbetsliv och pensionärer. Motsvarande inbesparing gjorde bland annat i regeringens spetsprojekt. Gruppen ville också sänka skatten på arbete och valde en höjning av momsen med 0,5 procentenheter för att finansiera detta.

UTRIKESUTSKOTTET/Stefan Wallin

Trots nedskärningarna i Finlands biståndsbudget har Finland ändå aktivt reagerat på olika katastrofer i världen och fortsättningsvis kunna delta i krishanteringsoperationer och biståndprojekt. Regeringens nedskärningar på 300 miljoner euro i biståndet och FN-organisationerna kommer tyvärr ändå att lämna sina spår på Finlands internationella anseende som ansvarsfull, solidarisk nordisk stat. I sin alternativa budget visade Sfp:s riksdagsgrupp hur man, genom att prioritera annorlunda, kan undvika de massiva nedskärningarna i biståndet och därmed fortsätta det viktiga arbetet med att förebygga att nya kriser skulle uppstå i världen.

Utskottet har också behandlat Finlands försvarsövningar med Förenta Staterna, Storbritanniens relation till EU och diskuterat Rysslands agerande på det internationella planet. Temat som har varit aktuellt hela året har varit den stora flyktingkrisen, dess orsaker och verkningar, samt Schengen-systemets framtid.

Det fruktansvärda terrordådet i Paris gav upphov till att Finland ska snarast som möjligt ser över sin lagstiftning för att kunna besvara Frankrikes hjälpbegäran. Finlands nuvarande lagstiftning möjliggör nämligen inte att Finland inom ramen för den ömsesidiga solidaritetsklausulen i Lissabonfördraget, sänder militärt bistånd utanför landets gränser.

FRAMTIDSUTSKOTTET/Carl Haglund

Carl Haglund har fungerat som ordförande för riksdagens framtidsutskott. Under hösten 2015 gjorde utskottet två resor. Den kortare bekantingsresan riktade sig till Warszawa i Polen. Den längre resan gick till Sydamerika, med syfte att främja utbildningsexport. I delegationen ingick även representanter från universitet, yrkeshögskolor och företag.

På hösten 2015 startade utskottet en del utredningsprojekt, varav fem står i fokus som större helheter. Den första är uppdateringen av rapporten om radikala teknologier. Den andra är en uppdatering av scenarier för vårt välfärdssamhälle 2030 för att bättre kunna uppskatta hur välfärdssamhället utvecklas. Utskottet har även beställt en utredning om utbildningsexport, med syftet är att främja fortsatt samarbetet kring utbildning med Sydamerika. Den fjärde utredningens syfte är att förstå de

olika kunskaper som medborgarsamhället har och hur olika aktörer påverkar åsikter och handlingar. Den sista utredningen handlar om konstens metoder i forskning, utveckling och utbildning.

Övriga teman och utredningar som utskottet bestämt fortsätta behandla är Ryssland, kreativ ekonomi och förnyande av Finlands innovationssystem.

NORDISKA RÅDET/Carl Haglund

Carl Haglund är medlem av den finska delegationen i Nordiska rådet och även medlem av Nordiska rådets presidium. I augusti 2015 blev han vald till ordförande för Mittengruppen, den näst största grupperingen inom Nordiska rådet.

Presidiet har år 2015 haft möten i Reykjavik, Oslo och Stockholm. Den årliga sessionen gick av stapeln under plenarfria veckan i oktober på Island. Mittengruppen har jobbat speciellt mycket med frågor kring nordiskt samarbete och avskaffandet av gränshinder. Två viktiga medlemsförslag som lämnades in angående dessa frågor är upprättandet av ett gemensamt nordiskt kontor i Bryssel och införandet av ett gemensamt nordiskt medborgarskap. I förslaget om gemensamt nordiskt medborgarskap har speciellt Haglund varit den pådrivande kraften och frågan fick även mycket mediesynlighet i Finland. Det nordiska medborgarskapet skulle fungera vid sidan om det nationella medborgarskapet och underlätta det praktiska i vardagen och samtidigt främja både rörlighet och arbetsmarknaden inom Norden.

För övrigt har flyktingkrisen varit mycket diskuterad och speciellt dess påverkning på det gränslösa Norden. Inom Norden har man kunnat resa fritt ända sedan 1950-talet, långt innan Schengenavtalet och detta har varit en av hörnstenarna inom nordiskt samarbete. På hösten 2015 införde Sverige dock gränskontroll till Danmark och röster har också höjts i Finland om gränskontroller gentemot Sverige. Detta har väckt en diskussion om gränslösa Nordens framtid.

Ålandsbevakningen 2015–2016

Den parlamentariskt sammansatta kommittén med uppgift att reformera självstyrelselagen för Åland har fortsatt sitt arbete. Kommittén består av representanter för såväl riket som landskapet Åland. Ordförande är president Tarja Halonen. Viceordföranden är riksdagsrådet Gunnar Jansson och direktören vid Utrikespolitiska institutet Teija Tiilikainen. Riksdagsledamot Anna-Maja Henriksson har vid ingången av denna valperiod ersatt riksdagsledamot Ulla-Maj Wideroos som Svenska riksdagsgruppens medlem i kommittén. Ålandskommittén som tillsattes 2013 ska ha sitt slutbetänkande färdigt senast den 30 april 2017.

Till Ålandsminister i regeringen Sipilä utsågs Anne Berner (C). Berner gjorde sitt första tjänstebesök på Åland 4 augusti 2015. Dagen innehöll möte med landskapsregeringen, lunch med rederinäringen samt besök på åländska företag. På agendan fanns bl.a. diskussion om arbetet med självstyrelselagsrevisionen samt sjöfartsstödet.

Under många år har Svenska riksdagsgruppen arbetat för att Åland ska införlivas i det nationella inmatningstariffsystemet för vindkraft. Saken avancerade under slutet av förra valperioden och lagförslaget klubbades under den förra riksdagens sista plenidag i mars 2015. Mot den bakgrunden var det högst förvånande att regeringen Sipilä ensidigt meddelade att lagen inte kommer att tillämpas så som den var skriven för Ålands del – staten är inte beredd att låta Åland införlivas i det nationella inmatningstariffsystemet. I brevet sänt till landskapsregeringen undertecknat av Berner den 5 februari 2016 hänvisade hon bland annat till att tariffsystemet för riket kommer att upphöra, att inga pengar finns upptagna i statsbudgeten för vindkraft på Åland samt att det strama ekonomiska läget gör att pengar inte kan reserveras för ändamålet. Stödet till vindkraften på Åland var en politisk uppgörelse som man arbetat med under många år och beslutet väckte stor bestörtning på Åland. Man talade om en konstitutionell kris då man tidigare alltid kunnat lita på ett handslag mellan statsmakten och självstyrelsen.

Statsminister Juha Sipilä (C) skulle tillsammans med Berner besöka Åland 8 mars, några veckor efter regeringens vindkraftbeslut. Sipilä hann ändå inte till Åland från Bryssel då förhandlingarna om flyktingsituationen drog ut på tiden. Berner besökte dock Åland som planerat och gjorde under dagen ett besök på den nedläggningshotade chipsfabriken i Haraldsby, Saltvik. Berner hade med sig ett besked förankrat hos Sipilä om att de vill arbeta för en höjning av klumpsumman till Åland från dagens 0,45 till 0,48 procent av statens inkomster.

Hela Ålands lagting besökte riksdagen den 3 mars. Det var första gången sedan 1984 som lagtinget i sin helhet besökte riksdagen. Liberalerna på Åland deltog på Svenska riksdagsgruppens gruppmöte. Efter gruppmötet höll samtliga av de gästande lagtingsledamöterna tillsammans med Svenska riksdagsgruppen ett diskussionsmöte om angelägna åländska frågor i stora utskottets mötesrum. Åländska riksdagsledamoten Mats Löfström har en central roll i att kommunicera de åländska frågorna i gruppen, men också i riksdagen i stort. I oktober hölls i riksdagens infocenter ett mycket välbesökt seminarium om digitalisering med inbjudna gäster från det åländska IT-klustret. Löfström deltar också i Ålandskommitténs arbete i egenskap av Ålands riksdagsledamot.

Gruppanföranden

Regeringen Sipiläs program 2.6 2015 Carl Haglund

Värderade talman,

Jag vill inleda med att göra det klart att Svenska riksdagsgruppen anser att det är bra att regeringsprogrammet bygger på en realistisk lägesanalys. Den finländska ekonomin har på tok för svaga framtidsutsikter och de behövs målmedvetna åtgärder för att vi ska komma på fötter igen.

Därför är det bra att den nya regeringen är fokuserad på att förbättra sysselsättningen och skapa ett klimat som gynnar företagandet. Vi tycker också att det är nödvändigt att man går in för arbetslivsreformer och balanserar den offentliga ekonomin så att skuldsättningstrenden bryts.

Svenska riksdagsgruppen anser att åtgärderna som strävar efter att skapa fler jobb går i rätt riktning.

Däremot har regeringen tyvärr inte tänkt riktigt till slut då man valt var man ska spara.

Värderade talman,

Hur har regeringen tänkt då man nu går inför att spara 600 miljoner euro från utbildningen? Regeringspartiernas vallöften är skrotade och Finlands trumfkort utbildningen blir största betalare då spartalkot kör igång. Ja, jag kan förstå att inbesparingar och rationaliseringar måste göras gällande exempelvis andra stadiets utbildning. Det hade också den förra regeringen på programmet. Men nu går regeringen inför att spara hos våra dagis- och skolbarn, samtidigt som forskningen och utvecklingen offras. Och efter allt detta så kallar regeringen utbildningen för en topprioriterad fråga. Hur tänkte ni nu?

En grundregel då man sparar borde vara att det är vi vuxna som står för notan, inte barnen. I ljuset av detta kan nedskärningarna inom dagvården och den grundläggande utbildningen i den här utsträckningen inte accepteras. Hur man ska uppnå en del av de tilltänkta inbesparingarna är också ett mysterium. Under förra valperioden kunde sakkunniga konstatera att en inskränkning av rätten till subjektiv dagvård inte de facto är samhällsekonomiskt klok.

Bästa herr statsminister,

som småbarnsfar vet jag hur viktig barnet rätt till småbarnsfostran är. De planer er regering har ger vid handen att ni och er regering inte värdesätter den här rätten. Dessutom vet vi att dagvården varit ett centralt verktyg då vi byggt upp ett jämställt samhälle där män och kvinnor har lika förutsättningar att delta i arbetslivet. Nationalekonomerna har för sin del konstaterat att vi borde öka småbarnsmammornas deltagande i arbetslivet. Hur det här ska gå ihop med nedskärningarna inom dagvården förblir oklart.

Fru talman, på tal om jämställdhet är det bara att beklaga att Sipiläs regering totalt har ignorerat det här temat. Regeringsprogrammet innehåller inga som helst åtgärder för att främja jämställdhet vare sig i arbetslivet eller i hemmen. Det här säger en hel del om Regeringen Sipilä.

Den enda slutsats man kan dra av detta är att regeringen inte vill se konkreta åtgärder genomförda som delar kostnaderna för föräldraledigheter mer jämställt. Vilka värderingar ligger bakom detta? Inser inte regeringen Sipilä att en mer jämställd arbetsmarknad är en viktig förutsättning för att få landet framåt?

Vi noterar med tillfredsställelse att det i regeringens led nu även finns en uttalad familjeminister. Det räcker ändå inte långt bara med en titel. I ljuset av regeringsprogrammet framstår detta endast som en symbolhandling. Däremot hade de tre ässen i ministerbåset till och med glömt bort att regeringen ska ha en minister som ansvarar för jämställdhet. Samerna nämns inte alls i programmet. Också ministern med ansvar för Norden och den med ansvar för Åland glömdes bort i statsminister Sipiläs processtänkande.

Bästa herr statsminister,

Ni säger i ert regeringsprogram att Finlands två nationalspråk är en rikedom. Den här skrivningen är välkommen. Det som däremot är mindre välkommet är att det här tyvärr är det enda regeringsprogrammet bjuder på med tanke på nationens två nationalspråk. Det enda konkreta ni har att komma med är försöken i östra Finland där det andra inhemska offras för att bereda plats åt mera studier i ryska. På den här punkten har ni dessutom valt att ignorera det som riksdagen förutsatte i samband med behandlingen av medborgarinitiati-

vet, det vill säga att konsekvensernas noggrant utreds före man går inför eventuella försök.

Det här, statsminister Juha Sipilä, var det enda ni hade att komma med. Inte en rad om nationalspråksstrategin som regeringen Katainen godkände som framtidsstrategi och som bygger på det arbete president Ahtisaari i tiden gjorde. Svenska riksdagsgruppen kräver att arbetet med strategin fortsätter, såsom rekommenderats i mellanrapporten som just publicerades av Justitieministeriet.

Ärade fru talman,

under valperioden står vi inför flera stora strukturreformer, bland annat vårdreformen.

Svenska riksdagsgruppen vädjar till regeringen att reservera tillräckligt med tid för att göra ordentliga språk-konsekvensbedömningar av dessa stora lagpaket – vilket också grundlagen förutsätter.

På tal om vårdreformen kan jag inte annat än förvåna mig över statsminister Sipiläs kappvändning i frågan om synen på hur reformer av det här slaget ska beredas. För fyra år sedan stod ni i plenisalen och beklagade er över hur oppositionen inte tas med i beredningen. Ni menade att centern aldrig skulle lämna oppositionen utanför en så här central fråga. Nu fyra år senare gör ni precis lika då ni regeringspartierna emellan har slagit fast vårdreformens centrala riktlinjer. En eventuell parlamentarisk uppföljningsgrupp lär endast få agera statister.

Värderade fru talman,

det är med en rätt stor förvåning vår riksdagsgrupp har följt med vilken envishet statsminister Sipilä har försvarat sitt löfte från valkampanjen om att minska antalet ministrar i regeringen. Vi inser att hans ideal är att landet leds av ett slags intimt samarbetande ledningsgrupp med förebilder från företagsvärlden.

Ett öppet kontorslandskap kan ses som ett uppfriskande modigt drag, men vad är ett minskat antal ministrar annat än aningslös populism.

Det är viktigare att ministerierna har en kvalificerad och kompetent politisk styrning än att man tvångsmässigt minskar antalet folkvalda som leder verksamheten i ministerierna.

Ärade statsminister Sipilä,

tror ni faktiskt att er kombominister ska ha tid och möjlighet att framgångsrikt utföra det värv som Lauri Ihalainen och Anna-Maja Henriksson utförde under den förra valperioden?

Herr statsminister,

jag hade förmånen att följa med det här arbetet på nära håll i tre år och jag tvivlar starkt på att det finns en enda person i det här landet som skulle mäta med bägge personers jobb. Varför herr statsminister låter ni era populistiska vallöften gå framom justitieförvaltningens bästa? Och varför herr statsminister riskerar ni arbetsministerjobbet i en tid som denna då arbetslösheten är rekordhög? Hur tänkte riktigt? Svenska riksdagsgruppen ifrågasätter kraftigt detta beslut. Det säger sig självt att Sipilä genom denna manöver enbart stärker tjänstemannaväldet. Som inbesparing är några färre ministerposter en droppe i havet också med tanke på att det finns omkring 30 000 statsanställda. Vilken blir räkningen i förlorad kompetens och svagare insatser inom det europeiska ministerrådssamarbetet.

Ärade talman,

det finns många andra frågor man kan kritisera i regeringsprogrammet. Vårt parti försvarade målmedvetet lantbrukarnas intressen i den förra regeringen. Vi frågar oss nu om denna regering med sina agrara traditioner nu är villig att öppna det landsbygdsprogram som vi just har godkänt inom ramen för EU?

Den nya regeringen ståtar med att tilläggsresurser nu ges till försvaret efter de senaste årens genomförda rationaliseringsprogram. Tillåt mig som tidigare försvarsminister att tvivla. Det ni gjort framstår faktiskt tyvärr främst som en skenmanöver.

Enligt försvarsministeriets egna utvärderingar betyder de ändringar i de tekniska ramarna som nämns i regeringsprogrammet att försvarsmaktens anslag fortsätter att sjunka under denna valperiod. Detta eftersom de schematiska nedskärningarna nu även kommer att gälla försvarsförvaltningen. I praktiken ser det ut som att försvarsförvaltningens rambudget är sjunkande trots era löften. Är ni herr statsminister medveten om detta?

Det här är inte den enda skenmanövern i ert regeringsprogram. Då det gäller att sköta reparationskulden för våra vägar så finansierar man arbetet att skära i redan godkända trafikprojekt. Det kan vara bra att känna till när man bedömer helheten. I och för sig tycker vi inom svenska riksdagsgruppen att satsningarna på basvägnätet är bra.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen vill inte enbart se ett innovativt, företagsvänligt och jobbskapande Finland - utan också ett tolerant och aktivt utåtriktat land.

Tolerans betyder bland annat en solidarisk och konstruktiv hållning till EU-kommissionens förslag att dela på den europeiska ansvaret när det gäller båtflyktingarna på Medelhavet. Vi kan inte acceptera de schematiska nedskärningarna i biståndet. Också i kärva ekonomiska tider bör Finland bära sitt internationella ansvar.

Tolerans betyder också att utlänningspolitiken inte misstänkliggör utan andas förtroende för dem som av en eller annan orsak kommer till vårt land. Vi vet att både EVA och VATT kommit fram till att vi behöver arbetskraftsinvandring för att klara välfärden. Regeringen Sipilä vill däremot sätta en prislapp i pannan på alla som kommer till vårt land. Tror ni herr statsminister faktiskt att det här är rätt sätt att locka människor till Finland?

Fru talman,

trots regeringens många goda åtgärder är det svårt för Svenska riksdagsgruppen att välkomna den regering som nu ska styra vårt land. Detta på grund av den inskränkta världsbild som skiner igenom mellan raderna i det papper vi idag diskuterar. Jag vill fru talman, önska er herr statsminister Juha Sipilä lycka till i ert viktiga arbete. I oss inom Svenska riksdagsgruppen får ni ett oppositionsparti som ger er stöd då ni förtjänat det, men även en vakthund för ett öppet, tolerant och internationellt Finland. Den vakthunden lär ni behöva.

Statsministerns upplysning om planerad avreglering 24.6 2015

Anna-Maja Henriksson

Värderade talman,

Det så kallade normtalko, som statsminister Sipilä efterlyser, behövs. Vi bör ha förmåga att se kritiskt på de direktiv som reglerar vårt samhälle och som inverkar på vanliga medborgares vardag.

Redan under förra valperioden tog sig en parlamentarisk arbetsgrupp an uppdraget – så det finns att bygga på.

Det ska ändå genast sägas tydligt: ett normtalko är ingen patentmedicin för ett bättre samhälle – det är en villfarelse att tro att ett land utan normer är ett lyckligt land.

Vår nordiska rättsstat grundar sig på goda principer som vi skriver om till lagar och normer. Goda normer skyddar de svaga grupperna i samhället. Vi behöver även normer som tar hänsyn till miljön och som ger ramar för vår ekonomi.

Därför är det väsentligt att den nu planerade avregleringen sker under ansvar och med insikt om konsekvenserna. Ett normtalko är bra, men utan relevant konsekvensanalys, där man tittar på helheten, riskerar talkot bli ett projekt där individens rättsskydd – kanske av misstag – luckras upp. En sådan avreglering vill vi inte ha.

Värderade talman,

Men det är förstås helt klart att det finns en lång rad exempel på överdriven och oändamålsenlig reglering som bör luckras upp.

Svenska riksdagsgruppen frågar sig varför regeringen inte är beredd att slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft.

Vi bör även se över de mest rigorösa normer som gäller byggande. Det ska inte vara så att tolkningar av direktiv och detaljnormer när det gäller äldreboende stjälpur hela verksamheten. Det är omänsklig byråkrati om ett äldreboende, där invånarna har det bra och trivs, hotas av stängning bara för att vissa kvadratmeter-normer inte uppfylls.

Vi borde förstå när vi bygger upp vårt samhälle att alla, och allt, inte ska dras över med samma kam.

Ett annat exempel på överdriven byråkrati kan tas från bekämpningen av grå ekonomi. Visst, på den intensivaste byggmarknaden i Helsingforsregionen behövs en ordentlig normarsenal för att eliminera svartbyggen. Men att avkräva små byggfirmor på landsbygden samma rapporteringsskyldighet för underleverantörer ter sig överdrivet. Om småföretagare riskerar att duka under på grund av det betydande papperskriget, skapas garanterat inte alla de nya arbetsplatser som vi behöver i det här landet.

Centern efterlyser särskilt färre normer när det gäller lantbruksnäringarna. Det är säkert på sin plats, samtidigt som vi vet att det i många fall handlar om EU-direktiv som vi genom nationella beslut inte ensamma kan ändra.

Också inom social- och hälsovårdssektorn finns det skäl att luckra upp en del normer. Som exempel ter det sig inte meningsfullt att föräldrar till handikappade barn varje år till Folkpensionsanstalten måste göra en ny ansökan om rehabiliteringsstöd gällande den kroniska sjukdom deras barn lider av. Det är en process som dessutom är psykiskt tung.

Värderade talman

I detta sammanhang vill Svenska riksdagsgruppen betona att bra naturskydd bygger på dialog och samförstånd. Tyvärr är det så att många mindre markägare från den region där jag kommer ifrån, Österbotten, upplever NTM-centralen och miljömyndigheterna som motståndare till medborgarna. Om man direkt går till tvångsinlösningar utan att först söka fredning på frivillig väg, handlar det antingen om dålig förvaltning eller oändamålsenliga normer.

Vi ska inte enbart tala om avreglering, utan vi borde på allvar diskutera en bättre reglering.

Normer behövs, men hur ska vi få mer ändamålsenliga normer. Normer som vanliga medborgare upplever vettiga är inte svåra att implementera eller leva upp till.

Det som utan dröjsmål borde göras är att gallra bort konstlade normer som belastar frivilligt arbete – det så kallade talkoarbetet. Vårt samhälle behöver också frivilliga insatser – minst lika mycket som förr – därför borde vi akta oss för att strypa det spontana initiativet med onödiga regler.

Våra skuldyngda kommuner vill man, delvis helt berättigat, avlasta med färre normer och obligatoriska uppgifter. I den processen bör man dock noga avväga konsekvenserna av större frivillighet. Ett normtalko är på villovägar om en kommun börjar stänga sitt bibliotek, tummar på sin grundservice eller begränsar sin språkliga service.

Vägledande för klok avreglering är att medborgarens rätt till service på lika villkor inte äventyras.

Interpellationsdebatten om utbildning 22.9.2015

Mikaela Nylander

Ärade talman!

Att skära i utbildningen är att skära i framtiden. Därför presenterar jag nu en fiktiv, men en helt möjlig berättelse om framtiden – från pojken Petteris synvinkel. Som treåring börjar han på deltid i barnträdgården. Det blir snabbt klar att Petteri är i behov av talterapi. Petteri har tur då hans föräldrar har råd att finansiera hans terapi privat. På den offentliga sidan fick han inte terapi.

Fältet har väntat på småbarnspedagogikens andra fas i över trettio år. Och hur bemöter nu regeringen Sipilä denna förväntan? Jo genom att begränsa den subjektiva rätten till dagvård och genom att föreslå nedskärningar som leder till större gruppstorlekar.

Det livslånga lärandet borde börja redan från och med småbarnspedagogiken. Nu drar regeringen mattan undan fötterna på denna målsättning.

Petteris lågstadieskola är välutrustad med de nyaste läsplattorna som finns, men plattorna används just inte alls, för Petteris annars goda lärare har inte kunnat fortbilda sig, då pengarna är slut. Petteri tycker ändå att hans skola har det bra ställt. Hans kompis Mikko går i skola i grannkommunen. I Mikkos skola har det inte läsplattor alls, utan endast några gamla datorer.

Nu är det ytterst viktigt att regeringen snabbt konkretiserar vad den avser med digitalisering och nya inlärningsmiljöer. Det är klart att vår skola bör följa utvecklingen, men digitaliseringen kan inte enbart betyda att skolorna anskaffar läsplattor och nya datorer. Det måste finnas en systematisk plan för detta, och lärarkåren bör ha reella möjligheter till fortbildning. Men också här bör den viktigaste målsättningen vara att skillnaderna mellan skolor i samma kommun eller regionalt inte får öka. Skolshopping får inte bli vanligare.

Grundskolan har länge garanterat alla barn, oberoende av bakgrund, jämlika möjligheter. Nu om någonsin bör vi värna om detta. Därför är det i sig bra att regeringen inte går åt grundskolan riktigt så hårt som åt de övriga utbildningsstadierna. Men enligt OAJ hotar också redan dessa nedskärningar 900 arbetsplatser inom den grundläggande utbildningen.

Efter högstadiet står Petteri inför ett svårt val – ska han välja gymnasiet eller yrkesutbildningen. Den unga mannen är mer intresserad att spela dator om nätterna, och han får inte så mycket studiehandledning, som hans skulle behöva. Gymnasiet i hemkommunen stängdes för några år sedan. Petteri har tur i att ha en uppmuntrande familj, som till slut får honom att välja gymnasiet 40 km från hemmet. För vissa av Petteris klasskamrater går det inte lika bra, de söker ingen utbildningsplats och stannar hemma istället.

Petteris svenskspråkiga småkusin Oscar har tyvärr ännu mindre valmöjligheter - den regionala svenskspråkiga yrkesutbildningsenheten har stängts.

Enligt regeringsprogrammet ska andra stadiets yrkesutbildning reformeras. Vi delar regeringens uppfattning om att andra stadiet bör förnyas. Men tyvärr är det helt oklart hur regeringen tänkt förverkliga denna reform. Nedskärningarna träder ikraft 2017, men den styrande lagstiftningen först ett år senare. Nu verkar det som om regeringen endast koncentrerar sig på att skära kraftigt, sammanlagt 764 miljoner under hela valperioden (kumulativt), istället för att noggrant och systematiskt bereda den nödvändiga reformen av andra stadiet. Jag vill därför fråga; hur har regeringen tänkt trygga den regionala tillgängligheten till utbildning? Hur tänker regeringen trygga de små och sårbara svenskspråkiga yrkesutbildningsenheterna?

Efter gymnasiet väljer Petteri universitetet. Tyvärr får han inte den handledning, som han skulle behöva och studierna fördröjs. Också antalet föreläsningar har minskat eftersom en del professorer inte kunnat återbesättas av ekonomiska skäl.

Det är ofattbart att regeringen också sammanlagt under hela valperioden (kumulativt) skär ca 793 miljoner i högskolornas finansiering och dessutom flera hundra miljoner i annan innovationsfinansiering. Förra veckan fick vi läsa att Helsingfors universitet planerar att säga upp 1 200 anställda. Är det verkligen på det här sättet som regeringen tänkt få Finlands ekonomi på fötter? Nej. Nu borde man agera helt tvärtom. Finland är ett av världens mest utbildade länder, men på vetenskaplig nivå ligger vi efter nästan alla andra OECD länder. Istället för nedskärningar behöver vi nu modiga satsningar i högskoleutbildning och forskning. Detta hjälpte också oss att vinna 90-talet recession.

Ärade talman,

Petteris och hans kompisars berättelse kunde också utformas annorlunda, men det behövs politiska vilja för det. Svenska riksdagsgruppen kan inte godkänna de nedskärningar i utbildningen, som Sipiläs regering föreslår. Vi kan under inga omständigheter godkänna ett utbildningssystem där barn och ungas socioekonomiska bakgrund får en allt större betydelse för hur väl de klarar sig. Under inga omständigheter!

På grund av nämnda orsaker omfattar jag det förslag om misstroende som nyss framfördes.

Statsbudgetens remissdebatt 29.9

Joakim Strand

Ärade fru talman,

Regeringens budgetförslag för år 2016 är ingen munter läsning. Enligt propositionen ökar budgeten till 54,1 miljarder euro samtidigt som skuldsättningen fortsätter att växa med över 5 miljarder euro per år. Arbetslöshetsgraden är 9,6 procent och Finlands skuldsättning är redan på en 100 miljarders nivå. Ekonomin förväntas inte växa mer än marginellt nästa år.

Jag är ytterst orolig för läget i landet. Men trots de dystra prognoserna måste vi komma ihåg att det finns regioner och branscher – t.ex. energi-, cleantech- och skogsindustrin – som klarar sig ytterst väl i ett internationellt perspektiv. Dessutom hör vårt utbildningssystem till de bästa i världen. Det här är ett trumfkort i och med att vi som är ett litet och avsidat liggande land aldrig kan nå framgångar utan kunniga och kreativa människor. Högt industriellt förädlingsvärde och export riktad till de växande marknaderna ger utrymme för tillväxt. Det måste vi satsa på för vårt land reser sig inte enbart genom nedskärningar.

Det ständiga klagandet över hur ofattbart dåligt det går för Finland kan leda till en negativ spiral med farliga

konsekvenser. Denna negativa stämning och bild av Finland hjälper oss inte att bygga upp en bättre framtid. Om framtidstron saknas är det investeringarna och den begåvade ungdomen som flyr först av alla. Vi politiker måste tänka på detta och jag hoppas innerligt att också regeringen gör det. Det är hög tid att satsa på framtiden!

Ärade talman,

sett ur den här synvinkeln är jag oroad över de aviserade nedskärningarna i utbildningen. Det är kortsiktigt och direkt farligt ur en konkurrenssynvinkel. Självklart ska man våga utveckla utbildningen och göra förändringar. Direkta nedskärningar på alla stadier kan dock ha förödande konsekvenser för såväl jämlikheten i samhället som möjligheterna till forskning av hög kvalitativ nivå och nya innovationer. Båda är grundförutsättningar för att vårt land ska klara sig väl i framtiden.

Ärade fru talman!

Vi kan nå framgång genom arbete, export och högt förädlingsvärde. Finlands skulle redan i dag ha en negativ befolkningsutveckling utan invandrare. De finländska företagen behöver bästa möjliga arbetskraft för att klara sig. Vi måste öka arbetskraftsinvandringen genom att till exempel slopa behovsprövningen. Därigenom kan bland annat finländska startup-företag anställa folk från andra än EU-länder om det behövs. Dessutom måste de som kommit hit som asylsökande beviljas arbetstillstånd. De kan då snabbt få sysselsättning och därigenom integreras i det finländska samhället.

Svenska riksdagsgruppen ser det som mycket problematiskt att regeringen föreslår stora nedskärningar i såväl utvecklingsbiståndet som flyktingkvoten. Det här rimmar mycket illa med det faktum att regeringen säger att man vill hjälpa människor på plats i sina hemländer. Hur kan det här ske genom en minskning av biståndet med en tredjedel? Och hur menar regeringen att de ska skapa lagliga och säkrare vägar till Europa om de samtidigt sänker den redan låga flyktingkvoten? I motsats till de länder vi konkurrerar med så har vi endast 4% utlandsfödda jämfört med medeltalet på 10% i OECD. Jag vet inte om regeringen har märkt det, men alla stora framgångsrika städer i världen är multikulturella. Det vill vi också att Finland ska vara!

Ärade fru talman!

Kompetens och utbildning är nyckeln till framgång, men det är också av central vikt att orka med det hektiska arbetslivet. Till exempel kommer följderna av arbetslöshet i ungdomen att återspeglas under hela livet, om tron på den egna förmågan och de egna krafterna tryter. I dag belastas produktiviteten i själva verket mest av allt av att många inte orkar med arbetet och tvingas till förtidspension. Finländarnas tid i arbetslivet är i dag alltför kort. Vi måste orka arbeta längre. Rehabilitering är ett mycket effektivt sätt att upprätthålla och förbättra arbets- och funktionsförmågan. Rehabiliteringen gör det också möjligt för många att återgå till arbetslivet. Det är kortsynt av regeringen att skära ned på detta område.

Ärade fru talman,

jag vill också passa på att berömma regeringen. Det är glädjande att se att regeringen insett att det viktigt att fortsätta med Nationalspråksstrategin. Det är under det senaste decenniet det viktigaste dokument som har gjorts upp för att utveckla vårt lands tvåspråkighet och därför är Svenska riksdagsgruppen mycket glad att se att det arbetet nu fortsätter.

Tyvärr är lite ris också på sin plats. Inför riksdagsvalet så fanns bland annat två parlamentariska grupper som såg på dels den inre säkerhetens- och dels på försvarets

framtid. Båda grupperna gav enhälliga förslag om hur anslagen borde höjas för att kunna trygga dessa grundfunktioner i vårt samhälle. Dessvärre har regeringen till stora delar struntat i det arbete som alla partier gjorde gemensamt.

Det är också bekymmersamt att regeringen ensidigt frångått den överenskommelse som funnits kring YLE. YLE lyder under riksdagen och man har alltid gemensamt bland alla riksdagspartier bestämt om hur YLE ska utvecklas och finansieras. Svenska riksdagsgruppen hoppas att det är ett olycksfall i arbetet som rättas till på vägen!

Ärade fru talman!

Avslutningsvis är det på sin plats att återvända till det vi började med, det vill säga ekonomin och tillväxten. År 2013 hade vi 588 storföretag i landet. Antalet mikroföretag var 264 435. Nya jobb uppstår snabbare i små företag. Dessutom är de små och medelstora företagens sammanlagda omsättning större än storföretagens omsättning. Vi behöver dem alla, och vi behöver nya företag, nya innovationer och ny tillväxt. Vi måste också gallra ut onödiga normer för att underlätta vardagen för företagen. Regeringen kan självfallet inte – och ska inte heller försöka – välja vilka enskilda företag som blir morgondagens succéer, men genom att samla kompetensen i internationellt sett konkurrenskraftiga kluster kan vi skapa en grund för många framgångshistorier. Det är till fördel för hela landet att de olika regionerna utvecklas utifrån deras specifika styrkor. Om exempelvis Europas ledande energi- och cleantech-kluster, som omsätter miljarder och sysselsätter tiotusentals i sitt ekosystem, bestämde sig att flytta från Vasa [och Helsingfors] skulle adressen vara Kina, Indien eller Brasilien, inte någon annan stad i Finland. De offentliga satsningarna på forskning, utveckling och infrastruktur måste styras till regioner och branscher där uttryckligen det industriella förädlingsvärdet är högt och där exporten drar som bäst – och där företagen själv gör stora satsningar på forskning och utveckling därför att det gynnar deras position på marknaden. Då kan vi skapa och tillföra nya pengar för finansiering av välfärdstjänster – vård, omsorg och utbildning – i hela landet. Och då behöver vi i framtiden inte heller bli vittnen till den typ av nedskärningar som regeringen nu föreslår.

Statsrådets meddelande om åtgärder för att förbättra

kostnadskonkurrenskraften 30.9.2015

Carl Haglund

Ärade fru talman, Arvoisa rouva puhemies,

Finland är inte längre det konkurrenskraftiga land vi vant oss vid. Däremot hör vi till de få EU-länder som just nu inte har en gynnsam ekonomisk utveckling. Vi är i många avseende sämst i klassen. Det finns alltså goda skäl att reformera vår ekonomi. Det här förklarar varför vi i vår riksdagsgrupp redan före valet efterlyste genomtänkta reformer på arbetsmarknaden. Målet här bör vara jobben, vi behöver fler jobb för att upprätthålla den finländska välfärden.

Ni herr statsminister hade samhällsfördraget som ett bärande valtema i våras. Ämnet är viktigt och många ville i detta svåra ekonomiska läge tro att gallupledaren kunde sy ihop ett paket som kunde bidra till att vända ekonomin. Många av oss insåg dock redan på våren att ert stora vallöfte, herr statsminister, var dömt att misslyckas. Därför är det tyvärr föga förvånande att ni inte kunde ro samhällsfördraget i land. Det är bara att beklaga. Det är ett misslyckande av regeringen och framför allt ännu ett vallöfte som inte uppfyllts. Ni har dock inte kastat in handduken och det ska ni ha en eloge för. Ni jobbar vidare med målet att reformera arbetsmarknaden. I förgår fick vi ta del av era senaste planer.

Parterna har alltså enats om att i samarbete med regeringen förhandla vidare, för att under de närmaste veckorna försöka nå en lösning gällande såväl konkurrenskraften på arbetsmarknaden som lönerna för nästa avtalsperiod. Gott så. Ni har ändå signalerat att ert paket ännu kan ändras om parterna når en överenskommelse. Här blir processbeskrivningen en aning svårtolkad och många frågar sig vad vi egentligen tar ställning till på fredagen. Det kunde kanske ha varit klokt att skjuta fram denna diskussion och omröstningen på fredag med några veckor. Nu blev detta istället en svårbegriplig föreställning där riksdagen tvingas agera publik trots att hälften av aktörerna fattas på scenen för att de istället sätter upp en egen föreställning någon annanstans.

Ärade fru talman,

Svenska riksdagsgruppen tycker det är synnerligen viktigt att regeringen via arbetsmarknadspaketet tar ett viktigt steg mot en mera jämställd arbetsmarknad. Att unga kvinnors ställning på arbetsmarknaden gynnas genom att arbetsgivarnas kostnader för familjeledighet utjämnas med en engångsersättning på 2 500 euro är en efterlängtd reform. För den får regeringen en stor portion beröm!

Det är också positivt att regeringen inte går vidare med de reformerna där lågavlönade kvinnor inom exempelvis vården stått för största delen av notan. Jag är glad att ni på den här punkten valde att lyssnade på barnmorskor med flera som precis som vår riksdagsgrupp oroade sig för förslaget som skulle ha drabbat många lågavlönade som skulle ha gått miste om söndags- och overtidsersättningar. Därför vill vi ännu en

gång påminna regeringen om vikten av att reformerna bedöms ur ett könskonsekvensperspektiv i god tid. Vi förutsätter fortsättningsvis att regeringen har gjort en sådan bedömning och också offentliggör den. Det här har ni herr statsminister också lovat.

Ärade fru talman,

det är självklart att man i dessa tider måste kunna granska olika uppnådda fördelar. Därmed känns taket på sex veckor helt rimligt då det gäller semestern. Att jobba på söckenhelgerna kan heller inte vara någon omöjlighet. Det senaste förslaget om att skära i semesterpennigen är betydligt bättre än det ursprungliga förslaget. Samtidigt vet vi att bland annat många småföretagare är oroad för att ni nu tänker lagstadga om semesterersättningarna. Det höjer på kostnaderna för de branscher där denna fördel inte finns. Är detta klokt rent nationalekonomiskt? Hur resonerar ni här herr statsminister?

Ärade fru talman,

I många andra länder är de lokala avtalen i central roll då man bygger upp en fungerande ekonomi. I Finland är avtalen centraliserade. Vi behöver fler lokala avtal som möjliggör att man beaktar olika branscher, regioners och företags situation. Det här är ett bra sätt att hålla sysselsättningen på fötter. Vi måste också ta vara på FFC:s förslag om att låta exportindustrin sätta ribban för kommande löneuppgörelser. Det här är en förutsättning för att bibehålla konkurrenskraften.

En annan stor fråga för den finländska arbetsmarkanden är invandrarna. Just nu anländer dessutom historiskt många flyktingar till vårt land. Många av dem kommer sannolikt att stanna här för gott. Vad tänker regeringen göra för att dessa personer så snabbt som möjligt ska kunna bli en del av vår arbetsmarknad? När avskaffas den förlegade behovsprövningen på utländsk arbetskraft? Vi behöver ambitiösa åtgärder för att inte alla dessa människor ska fastna på flyktingförläggningarna utan meningsfull tillvaro. Ett förslag kunde vara utvecklade läroavtalsarrangemang som påminner om de mellaneuropeiska modellerna.

Ärade fru talman,

som nämnt är det svårt en dag som denna att ta ställningen till en helhet då regeringens planer hela tiden ändrar. Ni ändrar på så väl innehåll som tidtabeller. Att regeringen är målmedveten är också välkommet och i sista hand är det vi här i riksdagen som bär ansvaret för att stifta lagar som berör vår arbetsmarknad. Svenska riksdagsgruppen anser dock att det bästa vore att man ännu hittar en förhandlingslösning. Här måste alla parter bjuda till. Akava och STTK har bland annat visat stor vilja att förhandla fram ett gott resultat. Vi är alla medvetna om att arbetsmarknaden måste förändras. Det bästa sättet att förändra den är tillsammans.

Statsministerns upplysning om spetsprojekten 7.10.2015

Anna-Maja Henriksson

Ärade talman!

Svenska riksdagsgruppen ställer sig en aning tudelad till regeringens spetsprojekt. Å ena sidan vill vi ge regeringen erkännande för att de bland projekten finns en hel del mycket bra förslag. Å andra sidan verkar vissa projekt dessvärre handla mer om att trixa med pengar än verkliga satsningar på något nytt. Det är värt att säga ännu en gång – inte ens med den vildaste fantasin kan man anse att spetsprojekten inom utbildningen kompenserar de massiva nedskärningar som regeringen samtidigt föreslår. Det finns också ännu en del frågetecken kring hur regeringen egentligen tänkt finansiera alla dessa projekt. Och är vissa av projekten helt enkelt sådana som borde skötas inom ramen för den ordinarie verksamheten, utan att de skulle behövas kläs i spetskläder!

Ärade talman,

Under hela Finlands självständighet har kommunerna ansvarat för tryggheten av närdemokratin. Vi har varit vana att beslut om olika tjänster, t.ex. om äldreården fattas nära de människor, som använder dessa tjänster. Regeringens historiskt stora reformer håller nu på att ändra denna grundläggande princip. Regeringen

vill skapa jättelika självstyrelseområden, som skall ordna all social- och hälsovård. Också åtminstone den statliga regionförvaltningen samt räddningsväsendet ska tydligen skötas av dessa områden.

Beslutsfattandet gällande många tjänster kommer att flyttas mycket långt från den enskilda medborgaren. Det är därför intressant att det traditionella kommunpartiet centern nu står i främsta ledet och driver på en reform, som kommer att frånta kommunerna en stor del av deras uppgifter. Minister Vehviläinen, vad betyder detta egentligen? Är det sist och slutligen så att ni håller på att driva igenom en förtäckt, gigantisk kommunreform?

Ärade talman,

Svenska riksdagsgruppen välkomnar flera av regeringens spetsprojekt. Vi har redan länge påtalat att det alltid ska vara lönsammare att ta emot ett jobb än att stanna hemma. Därför är det positivt att regeringen nu vill röja undan olika slags flitfällor. Mycket bra är också målet att öka de partiellt arbetsfördas sysselsättning. Regeringens strävan att främja lokala avtal är också värd en eloge. Lokalt avtalande är ett effektivt sätt att förbättra sysselsättningen och vår konkurrenskraft. Bra är också att regeringen vill gynna de små- och medelstora företagens verksamhetsförutsättningar genom en revidering av upphandlingslagstiftningen.

Ärade talman!

Tyvärr innehåller regeringens lista också betydligt mindre beundransvärda projekt. Regeringen ska utreda den bosättningsbaserade sociala tryggheten; bl.a. ska man utreda invandringens kostnader. Här visar regeringen på en diametralt annorlunda grundsyn än vi. Regeringen verkar se invandring främst som en kostnadsfråga. Svenska riksdagsgruppen ser däremot invandringens möjligheter för Finland. Vi är förstuds färdiga att medge att det också finns utmaningar, och då främst då det gäller en god integration. Invandringen och integrationen förtjänar därför att prioriteras högt - högre än spetsprojekten. Vi bör satsa på integrationen av de asylsökande som nu kommer till Finland, så att de snabbt kommer in i det finländska samhället. Språkundervisning, möjligheter till annan utbildning och sysselsättning är nyckelorden här. De som kommit hit som asylsökande bör beviljas arbetstillstånd genast, så att de snabbt kan få sysselsättning.

Regeringens agenda blir inte direkt bättre av att regeringen nu tydligen i rask takt ska utreda möjligheterna till att skapa ett skilt socialskyddssystem för asylsökande. Svenska riksdagsgruppen tar starkt avstånd från detta förslag. Vi vill inte ha ett samhälle där det finns A och B klassens människor, utan ett samhälle där alla är lika värda, oberoende sitt ursprung. Herr statsminister, står hela er regering bakom detta förslag, och är det verkligen det här som ni vill prioritera?

Det är inte heller bara nedskärningarna inom utbildningen, som sätter regeringens satsningar på barn och unga i dystert ljus. Ett av spetsprojekten är att ändra ungdomsgarantin i riktning mot en kollektiv garanti. I praktiken tycks detta tyvärr bara betyda att regeringen mycket drastiskt skär i finansieringen av ungdomsgarantin. Denna nedskärning kan på lång sikt visa sig att bli mycket dyrare än den nu tilltänkta inbesparningen. Det är värt att minnas att varje ungdom, som vi lyckas rädda från att bli utslagen, sparar samhället en stor summa.

Ärade talman!

Jag vill ännu avslutningsvis konstatera att samtidigt som den föreslår många bra saker, borde regeringen ännu ompröva visa av sina prioriteringar. Särskilt barn och unga bör vi nu satsa helhjärtat på. Det handlar trots allt om vår framtid.

Aktualitetsdebatt om utrikespolitiken 20.10

Stefan Wallin

Värderade talman,

Det är med mycket motstridiga känslor jag i denna aktualitetsdebatt kommenterar den finländska utrikespolitiken. Visst kan man hitta ljuspunkter då man betraktar säkerhetspolitiken och kanske en mer ansvarsmedveten attityd när det gäller flyktingströmmarna i Europa.

Men vilken bild får man av Finland då regeringen väljer att nästa år skära ned biståndsbudgeten med 330 miljoner euro? Har man alls begrundat vilka länder vi sällar oss till då vi går ned till en biståndsnivå som motsvarar bara 0,35 procent av BNP?

Bästa beslutsfattarkolleger,

Vi bör också inse vad regeringens flagranta ingrepp i biståndsbudgeten konkret betyder. Den snabbaste effekten av nedskärningen är att Finland drastiskt minskar på stödet till medborgarorganisationer som gör ett viktigt arbete och på våra andelar i FN:s olika underorgan.

Hur täcks regeringen säga att biståndspolitikerna fokuserar på kvinnor och barn då 70 procent av de resurser vi ger till UNICEF bara klipps bort?

När det gäller internationellt anseende kommer Finland att betala ett dyrt pris för denna inåtvända politik. Det är bara att glömma våra förhoppningar om en plats i säkerhetsrådet som ännu för något år sedan var inom räckhåll.

Värderade talman,

Det är helt klart att de säkerhetspolitiska utmaningarna för Finland är större idag än bara för några år sedan. Situationen i Ukraina och Rysslands annektering av Krim skapar nya spänningar som märks i våra närregioner.

Vi behöver tydlighet och beslutsamhet i vår utrikespolitik, men också aktiv diplomati. Finland ska vara en aktiv part i EU:s front utåt. Det hindrar oss inte att vara i dialog med Ryssland.

Läget kring Östersjön har förändrats till det sämre – det är ett faktum som är helt onödigt att förneka. Redan nu vet vi att större resurser har satts på gränsbevakningen. Det ska inte råda något tvivel om att Finland inte accepterar några gränskränkningar vare de sker i luften eller till havs.

Naturligt är att vi fördjupar och stärker samarbetet med Sverige. Det är ett ömsesidigt intresse som båda länderna har att vinna på. I regeringens försvarspolitiska redogörelse bör man göra upp en vägkarta hur vi avancerar i samarbetet med Sverige och vilka åtgärder det kräver.

Utrikespolitiskt är det skäl att lyfta fram det nordiska samarbetet – inte bara för den här regionen, utan också för vårt arbete globalt.

Vi har även orsak att noga följa med den islossningen som håller på att ske när det gäller Sveriges inställning till Nato. Jag vill påstå att Finland och Sverige organiskt hör samman när dessa beslut ska fattas. Mot den bakgrunden kommer den Nato-utredning som görs i samband med regeringens utrikespolitiska redogörelse mycket läglig.

Vi kan inte stå handfallna och oförberedda ifall en ny svensk regering efter 2018 börjar förbereda en anslutningsprocess. Därför behöver vi en kontinuerlig substansdebatt om Finland och Nato.

Värderade talman,

Invandringen till följd av läget i Syrien och Irak sätter tryck också på vårt land. Nu behövs god finländsk pragmatism att agera i krislägen. Det ligger i allas intresse att samhället nu på bred front satsar på integrationen.

På den internationella arenan är det inte likgiltigt hur Finland agerar. Att Finland i Europeiska rådet röstade blankt i flyktingfrågan gjorde att Finland placerade sig i fel sällskap, nära Ungern och andra stater som är kända för sin mycket avog inställning.

Det var ett uppenbart avsteg från hur vårt land brukar agera och vår traditionella ståndpunkt att vara med i EU:s kärna.

I oroliga tider är det viktigt att stödja respekten för FN och internationella konventioner. Finland borde i sin utrikespolitik signalera att flera länder förbinder sig till dem. Exempelvis Turkiet, som har axlat ett stort ansvar när det gäller mottagandet av flyktingar, bör fås med i dialog om de människorättsbrister som finns i landet.

Interpellationsdebatt om pensionärernas ställning 21.10

Anna-Maja Henriksson

Värderade talman,

Det är fundamentalt viktigt att äldre känner trygghet i sin vardag. Det är lika så viktigt att alla människor kan lita på att det finns nätverk som tar hand om en när man blir äldre och krafterna inte mera räcker till.

Ingen ska behöva gå omkring och vara rädd för att den inte har råd att köpa den medicin den behöver – vi vet alla att först då blir följderna verkligt dyra för samhället om inte människor har råd att sköta om sin grundläggande hälsa.

Ingen ska heller behöva vara orolig för sitt boende till följd av att staten skär ned på pensionärernas bostadsbidrag. Därför kommer Svenska riksdagsgruppen i sin alternativa budget som presenteras i november att kräva att pensionärernas bostadsbidrag hålls intakt och att anslaget ökas med 65 miljoner euro.

Regeringen försummar att bedöma den kumulativa effekten av åtgärderna som försämrar pensionärernas förmåner. Det handlar om en lång rad åtgärder som påverkar de äldres vardagsliv: självrisker för medicin-kostnader höjs, självrisker för resebidrag höjs, samtidigt höjs de egentliga vårdavgifterna, förutom att förslaget är att bostadsbidraget försämrats.

Värderade talman,

Regeringen är på rätt väg då det gäller att skapa ett enhetligt bostadsbidragssystem, men nu har man valt en alltför hård och amper metod. Samtidigt som man övergår till enhetligt system, borde man på allvar hitta lösningar för att skapa ett gemensamt självrisktak för mediciner, vårdkostnader och resekostnader. Så kunde man undvika att de med de lägsta pensionerna och stort vårdbehov drabbas hårt.

Vi bör förenhetliga självriskerna. I Sverige tillämpar man ett sådant system där människans helhetsituation beaktas. Regeringen borde ta denna tanke på allvar!

Det finns omkring 1,5 miljoner pensionärer i vårt land. Det är en stor och i många avseenden aktiv grupp i samhället. Man har räknat att 180 000 av dessa har mycket små pensioner och är beroende av bostadsbidrag för att klara av sina dagliga utgifter.

Regeringens riktlinje är att ingen ska förlora mer än 60 euro i månaden. För en småinkomsttagare anser vi att det är för mycket.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen blundar inte för en del goda element i regeringens politik. Det är bra med mera pengar för närståendevården. Här vill vi dock citera Centralförbundet för de gamlas väl och höja ett varningens finger: Satsningarna på hemvård, närståendevård och familjevård kan på sin höjd dämpa kostnadsstegringen, men ger inte de inbesparingar som man kalkylerat med i kommunernas kassa.

Vi måste också se till att närståendevården inte blir en kvinnofälla för äldre kvinnor.

Som en annan enskild åtgärd är höjningen av hushållsavdraget också bra. Genom den bereds möjligheterna för att köpa hem tjänster, vilket också har en önskvärd sysselsättande effekt.

Värderade talman,

Hur väl vi tar hand om våra äldre är ett mått på ett samhälles utvecklingsnivå och humanitet. Alla människor har rätt att känna en grundtrygghet i vardagen. Speciellt i svåra tider är det ännu viktigare.

Har ni, minister Mäntylä, full vetskap om att åtgärderna som ni nu driver, kommer att öka antalet personer som lever under fattigdomsgränsen. Det är verkligen förvånande att såväl Centern som Sannfinländarna som före valet betonade de svagas ställning, nu gett avkall också på denna punkt. Jo, vi är tvungna att hitta sparåtgärder, och åtgärder som skapar tillväxt, men i slutändan handlar det om politiska prioriteringar. Jag säger det ännu en gång: Svenska riksdagsgruppen hade prioriterat annorlunda.

Därför kräver vi att regeringen tar tillbaka sitt beslut att skära ned pensionärernas bostadsbidrag. Slutligen vill jag understryka att bland dem som drabbas av nedskärningen finns inte bara äldre människor, utan också unga som beviljats invalidpension. Till den skaran hör bland annat handikappade och utvecklingsstörda. Så problematiken är bredare än vad man kunde tro.

I en rättsstat som Finland bör det allmänna se till, att också deras röst hörs som inte själva kan tala för sig och att deras behov beaktas i beslutsfattandet.

Interpellation om konsekvenserna av regeringens trafikpolitiska mål

Thomas Blomqvist 17.11

Värderade talman,

För att spara 15 miljoner euro minskar regeringen upphandlingen av trafiktjänster som lämnar många orter helt utan tågförbindelse. Staten har under två tidigare valperioder satsat närmare 1 miljard euro på banavsnittet Seinäjoki-Uleåborg – nu dras tågturer in på det avsnittet. Det här är exempel på vad som händer inom spårtrafiken. Det kan inte vara klok politik.

En politiker måste vänja sig vid att få arga brev av sina väljare – det måste man tåla som beslutsfattare. Det är ändå inte många gånger som jag under mina snart nio år i riksdagen har fått så många arga brev på eposten som nyheten gick ut att Y-tåget mellan Helsingfors och Karis läggs ned.

Det handlar om en stor besvikelse hos enskilda, studerande och familjer som har satsat på att bosätta sig nära järnvägen. Förutom att Y-tåget försvinner, har flera kvällsturer dragits in som försvårar pendlandet västerut från Helsingfors.

Det viktigaste kriteriet var tågförbindelsen till Helsingfors då min fru och jag för sex år sedan flyttade till Karis, skriver en man till mig i sitt brev.

Han fortsätter: Till följd av tågindragningarna kommer Raseborg inte att vara attraktivt för nya familjer och firmor, och vi som är där från förr kommer att överväga att flytta bort.

Jag är förbannad, avslutar han.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen omfattar till fullo det som har varit grundsynen för både trafikpolitik och planläggning i vårt land: det är hållbart att planera bostadsområden och samhällen med goda kollektivtrafikförbindelser särskilt är den spårbundna trafiken, inte minst ur miljösynvinkel.

Vi är vänner av spårtrafik och i den förra trafikpolitiska redogörelsen skrevs in stora satsningar på spårtrafik. Budskapet var entydigt: Vi ska hålla banorna i skick och utnyttja de investeringar som har gjorts.

Men vad gör regeringen? Stick i stäv med tidigare markeringen beslutar man att drastiskt skära ned anslagen för köptrafiken, vilket inte kan ha någon annan följd än det vi har sett de senaste månaderna. VR har radikalt minskat på sina tågturer.

Värderade talman,

Ännu under förra regeringen gav Kommunikationsministeriet tydliga signaler till kommunerna om att bygga och planera kring järnvägen. Vi har visserligen en ny kommunikationsminister, men hur ska kommunerna tolka ministeriets helomvändning? Är det helt nya ideal som gäller?

Flera kommuners utvecklingsstrategi bygger på en fast spårlinje. Har regeringen alls tänkt på hur man reagerar i Sjundeå där kommunens centrum faktiskt heter Sjundeå station. Ska Siuntion asema i framtiden vara ett samhälle där tågen inte stannar?

Jag har här försökt beskriva hur regeringens trafikpolitik ter sig ur bara en regions synvinkel. Att staten drastiskt minskat sina köp av VR har givetvis stora följder i olika delar av landet.

Det är inte rationell samhällsekonomi att staten med allmänna medel gör en flerårig satsning på nästan en miljard för att förbättra banan mellan Seinäjoki och Uleåborg, för att sedan, som nu har skett, minska antalet turer på bansträckan.

Följderna av de många indragna tågturerna i landet drabbar inte enbart persontrafiken utan har även menliga följder för godstransporterna som är viktiga för exporten.

Värderade talman,

Regeringen svarar nu med att i en försnabbad tidtabell få till stånd en konkurrensutsättning av tågtrafiken. Svenska riksdagsgruppen ifrågasätter inte i sig en avreglering av tågtrafiken. Vi är medvetna om att det är något som man förbereder på bred skala inom EU.

Däremot ifrågasätter vi kommunikationsministerns uppspeedade tidtabell. Den är inte realistisk. Man måste gå mycket noga tillväga om man förbereder en konkurrensutsättning. Man måste skapa förutsättningar för intressenter och materiel. Man bör också ha en lösning för hur man gör med de banavsnitt som inte är av kommersiellt intresse.

Minister Berner, en konkurrensutsettningsprocess går inte att fixa på ett halvt år.

Vi efterlyser mer realism av regeringen. Att man säger att nedlagda tågförbindelser kan ersättas marknads-
mässig busstrafik är inte heller helt trovärdigt. Det finns all anledning att betvivla att det överhuvudtaget kommer att inledas marknadsmässig busstrafik på just de sträckor som inte anses vara lönsamma för tågtrafik.

Värderade talman,

Av ovanstående skäl förenar jag mig med ledamot Taimelas förslag om misstroende för regeringen.

Statsministerns meddelande och vårdreformen 18.11

Anna-Maja Henriksson

Ärade talman,

alla i den här salen är säkert överens om att en vårdreform behövs. Vi behöver göra förändringar för att vi ska kunna garantera att varje finländare har jämlika möjligheter att få vård och omsorg. Vi behöver en vårdreform för att jämna ut de skillnader som uppstått mellan befolkningen. Det här tycks långt ha glömts bort i regeringens maktspel. Nu förefaller det som att regeringen anser att reformen måste göras enbart för att spara kostnader. Men låt mig säga det redan inledningsvis. Reformen får inte utmytna i en sjukhusslakt och större ojämlikhet i tillgången på vård.

I Sverige finns närmare 60 sjukhus med kirurgisk jour dygnet runt, i Norge finns 39 och i Danmark finns 25. Regeringen vill att Finland ska ha endast 12 sjukhus med full jour dygnet runt. Danmark som geografiskt är mycket mindre har dubbelt fler sjukhus och Norge har mer än tre gånger fler sjukhus som har jour och förlossningar. Båda länderna har ungefär lika många invånare som Finland. När olyckan är framme handlar slutresultatet om tid. Det betyder vård så snabbt som möjligt. För att det ska lyckas behövs tillgång till räddningshelikoptrar, ambulanser och sjukhus tillräckligt nära. Svenska riksdagsgruppen anser att regeringen bör tänka om och garantera varje finländare rätt till sjukhusvård inom rimliga avstånd och på båda våra nationalspråk. Det betyder att vi förutsätter att Vasa centralsjukhus också i fortsättningen har fullskalig jour, att barn får födas i Borgå och Karleby i framtiden och att sjukhusen ibland annat Jakobstad, Raseborg och i Åbo inte får nedmonteras!

Regeringen koncentrerar sig på strukturer, och levererar halvdåliga kompromisser. 18 självstyrelseområden, 15 vårdområden och 12 sjukhus med full jour. Riktlinjerna väcker fler frågor än svar! Vilka är de självstyrelseområden som inte får ordna sin vård? Och vilka är de 12 vårdområden som får ordna den mest specialiserade vården? Är det inte vårdområdena, istället för regeringen som borde fatta beslut om hur man bäst organiserar vården för sina invånare. Om inte, vad innebär i så fall självstyrelsen? Hur kan man genast från början motivera att områden försätts i olika utgångssituation? Och är det dessutom så att regeringen har som mål att ytterligare skärpa jourförordningen och genom det slakta ytterligare BB:n? Tvärtom förefaller det finnas krafter som vill höja antalet förlossningar till 2000. Som ni hör väcker era lösningar mera frågor än svar. Klart är ändå att en språkkonsekvensbedömning måste göras innan områdena slås fast.

Ärade talman,

Svenska riksdagsgruppen anser att patienten och medborgaren har glömts bort i vårdreformen. Istället driver regeringen en specialsjukvårdsreform där såväl socialvården som primärhälsovården är satt på undantag. Hur mycket diskuterar vi hur människorna i Pernå, på Houtskär eller i Utsjoki i fortsättningen ska få bra åldersvård eller hur invånarna i Karis och Vörå ska ha en hälsocentral inom rimliga avstånd. Inte alls. Det här oroar oss oerhört. Det är nämligen de här bitarna som är grunden för en jämlik vård för alla.

OECD publicerade en rapport om social- och hälsovården förra veckan. I den framgår att tillgången på primärvårdstjänster är mer problematisk i Finland än i de andra nordiska länderna. Bästa medlemmar i regeringen – ni har tidigare ändrat er kring flera beslut när nya fakta kommit fram, nu skulle det vara dags att sätta fokus på rätt saker. Svenska riksdagsgruppen anser att man borde koppla bort socialvården och låta den bli kvar i kommunens regi. På så sätt skulle man samtidigt trygga såväl tillgången till service lokalt som lokalt ansvar över besluten. Starkare primärkommunerna skulle bli kvar som den lokala enhet som vårt land alltid byggt på.

Ärade talman,

Många frågor har inte ens berörts än. Finansieringen är öppen och här är det viktigt att skattetrycket inte ökar. Personalens ställning är oklar. Hur fastighetsmassan ska hanteras är oklart. Oklart är också hur miljard-
inbesparingar ska nås. Exempelvis lönenivån brukar stiga i större organisationer där man harmoniserar lönen enligt dem som har högst lön. Det är saker man borde veta före man kan gå vidare med reformen. Dessutom tycks också valfriheten vara oklar fastän den är viktig i regeringens beslut. I media uttalar sig tjänstemän och politiker helt olika och en del anser att patienten har rätt att välja vård mellan det offentliga, det privat och tredjesektorn. Andra tycks anse att förvaltningen gör det valet i samband med upphandling. Därför frågar jag: vet ni vad ni beslutat och vad är det i så fall? Till allra sist vill jag också framhålla att århundradets vårdreform borde beredas på det sätt stora reformer alltid beretts – nämligen gemensamt av alla riksdagspartier. Jag hoppas att ni går in för en parlamentarisk beredning av de fortsatta linjedragningarna i vårdreformen på samma sätt som den förra regeringen gjorde.

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2016–2019, 24.11 2015, Joakim Strand

Värderade talman,

Det är viktigt att regeringen i sin plan för de offentliga finanserna 2016-2019 utgår från en ärlig och realistisk lägesbeskrivning.

Anpassningsåtgärder på cirka 4 miljarder kan beskrivas som ett svettigt projekt, men Svenska riksdagsgruppen delar uppfattningen om att det krävs åtgärder i den storleksklassen för att få den finländska offentliga ekonomin på fötter. För att få en bättre kurs för ekonomin gäller det att ha vision och förmåga att välja rätt åtgärdsarsenal.

Låt mig inleda med att än en gång lyfta fram kärnan: Vår ekonomi är mest av allt beroende av exporten. Exporten, hög förädlingsgrad och arbetskraft som lever på ett högt kunnande möjliggör vår framgång. I synnerhet företag som exporterar till växande marknader är livsviktiga för ett litet land som Finland.

Lite bakgrundssiffror: År 2013 fanns det i Finland 588 stora företag, medan mikroföretagens antal var 264 435. Nya arbetsplatser skapas snabbare i små företag. Alla företag behövs och därtill behövs nya företag, nya innovationer och ny tillväxt. Med tanke på exporten bör i synnerhet våra medelstora företag fås ut i världen. De offentliga forsknings-, utvecklings- och infrasatsningarna borde riktas till områden där den industriella förädlingsgraden är hög och där också företagen själva är beredda att marknadsmässigt satsa på forskning och utveckling.

Mot den här bakgrunden är det oroväckande att anslagen för närings- och innovationspolitik minskar med ca 200 miljoner under ramperioden. Likaså skär regeringen kraftigt i fullmakterna för utvecklingscentralen Tekes.

Svenska riksdagsgruppen anser att detta är fel politik. I den alternativa budget som vi ska presentera i denna sal i morgon ger vi tillbaka resurserna till Tekes och samtidigt kräver vi att universitetens anslag höjs tillbaka till en anständig nivå. Universitetet behöver resurser att långsiktigt kunna sköta sitt grunduppdrag. I stället kan vi minska anslagen som regeringen vill sätta på tillfälliga spetsprojekt.

Det som nu behövs just nu är nämligen långsiktigt strategiskt tänkande och en insikt om att alla politiska beslut har direkt koppling till näringslivets verksamhetsförutsättningar, dvs. skapandet av nya resurser och jobb. Om vi vill åstadkomma en miljö där ungdomar i framtiden vill bo och bolag kan utvecklas, så kan vi inte behandla sjukvårds-, utbildnings-, trafik- eller övriga frågor i något slags gammaldags vakuum. Om man medvetet försvagar offentlig infarstruktur – i form av t.ex. social- och hälsovårdstjänster – i ett område med stark exportindustri, så försvagar man samtidigt förutsättningarna för just exporten. Utan export kommer vi inte att kunna upprätthålla någon som helst offentlig service framöver. Vi bör även öppna fler möjligheter till

arbetsinvandring genom att slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft. Bl.a. många start-up-företag upplever detta som en norm som försvårar vardagen. Regeringen bör även göra vad den kan för att de som söker asyl snabbt kan komma in i arbetslivet.

För att ramperioden inte ska präglas av svåra arbetsmarknadskonflikter behövs ett samhällsfördrag. Regeringen har eftersträvat ett sådant, utan att lyckas. Min bedömning är att hela samhället skulle vinna på ett sådant - särskilt som regeringen lovat dra tillbaka sina högst impopulära, så kallade tvångslagar, om ett fördrag nås.

Vi hoppas att arbetsmarknadsparterna kommer till ett samhällsfördrag som modigt reformerar arbetslivet.

Vi behöver ett system som i högre grad bygger på lokala avtal.

I vårt samhälle ska arbetstagaren fortfarande ha en stark position, men genom lokala avtal förs besluten närmare dem som berörs, vilket kan förbättra andan och motivationen på arbetsplatsen.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen välkomnar regeringens beslut att lindra beskattningen av låg- och medelinkomsttagare genom en kännbar höjning av arbetsinkomstavrdraget. Vi anser att beskattningen av lönearbete borde komma nedåt i Finland, eftersom Finansministeriets jämförelser entydigt visar att vi fortfarande hör till den absoluta Europatoppen när det gäller totalskattegrad.

I vår skuggbudget föreslår vi en inkomstskattesänkning på 1 procentenhet i de tre lägsta skatteklasserna och en halv procentenhet i den högsta. Samtidigt vill vi genom en skatteväxling höja mervärdesskatten med 0,5 procentenheter för att därmed stabilisera inflödet i statskassan.

Den kommande fyraårsperioden blir ingen dans på rosor. Ändå ska vi försöka fokusera på det positiva och se möjligheterna. Begåvade ungdomar och potentiella investerare är de första som flyr ifall stämningarna är negativa.

Socialt vill vi att alla tas om hand och har en rimlig utkomst. Det är bra att regeringen backat när det gäller nedskärningen av pensionärernas bostadsbidrag. Men det finns många andra grupper som får det tuft under ramperioden, bland dem studeranden då indexhöjningen av studiestödet slopas.

Svenska riksdagsgruppens linje har varit att balanseringsåtgärderna bör så litet som möjligt drabba barnen. Vi anser inte heller att Finland har råd att förlora i internationellt anseende genom att vi genom regeringens beslut sänker biståndet under ramperioden till i medeltal ynkliga 0,38 procent av BNP.

Värderade talman,

Med anledning av redogörelsen föreslår jag att riksdagen godkänner ställningstagandet i reservation 4.

Svenska riksdagsgruppens alternativa budget 25.11.2015

Carl Haglund

Ärade talman,

Skuggbudgetens viktigaste uppgift är att visa att det finns alternativ i politiken. Alternativen syns allra tydligaste i fördelningen av pengar. Där blir det helt klart vad man prioriterar och vad man inte prioriterar. Svenska riksdagsgruppen har ett klart alternativ till regeringens politik. Vi vägrar gå med på regeringens stora nedskärningar i utbildningen och i biståndet. Också i övrigt har vi många alternativ till den politik regeringen för.

Svenska riksdagsgruppen vill se en skattepolitik som stöder arbete. Vi vill se en skattepolitik som sporrar till jobb – det är nämligen genom jobb och en höjd sysselsättning vi får det här landet på fötter. Vi måste se till att det alltid är lönsamt att jobba och att alla former av flitfallor försvinner. Ett av de lättaste sätten är att sänka skatten på arbete. Vi vill sänka skatten på arbete med en procentenhet i de tre lägsta skatteklasserna och med en halv procentenhet i den högsta skatteklassen. Samtidigt vill vi också höja hushållsavdraget från 2400 till 4000 euro för att sysselsätta fler, uppmuntra till företagande och samtidigt stävja den grå ekonomin. Hur finansierar vi då detta? Vi vill inte ta mera lån eller höja vår redan skyhöga totalskattegrad. Istället vill vi höja momsen med en halv procentenhet i alla momsklasser, slopa regeringens planerade bilskatterea och dessutom vill vi slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Svenska riksdagsgruppen anser att arbetsmarknaden bör reformeras. Det behövs för att tackla sysselsättningsproblemet från flera olika håll. Vi vill få till stånd en reform av den inkomstrelaterade dagpenningen så att mängden dagar förkortas, men beloppet istället höjs något under de första 100 dagarna. Danmark

har goda erfarenheter av en sådan modell, och vi tror att de goda sidorna där också kunde överföras till en finländsk modell. Dessutom vill vi reformera arbetskraftsbyråerna så att privata arbetsförmedlingar delar en del av bördan. I vår modell har staten fortfarande huvudansvaret, men när det gäller lättare sysselsatt arbetskraft i de stora städerna visar förmedlingsfirmorna på bättre resultat. Det vill vi ta vara på genom att ge de privata firmorna en större del av ansvaret för att sysselsätta folk. För att minimera de perioder när människor är borta från arbetslivet tror vi, i motsats till regeringen, att också arbetsrehabiliteringen ännu behövs. Därför vill vi behålla AURA-rehabiliteringen för att hjälpa människor att orka tillbaka till arbetet. Det vinner såväl finländarna som staten på.

Ärade talman,

regeringen planerar enorma nedskärningar i utbildningen. Svenska riksdagsgruppen anser att det är kort-siktig politik. Endast genom högklassig forskning och en högt utbildad befolkning kan vi konkurrera på den globala marknaden. Utbildningen har hittills varit vårt trumfkort och vi vill att det ska fortsätta att vara så! Småbarnsfostran av hög kvalitet baserad på en subjektiv rätt till dagvård, samt en utmanande, sporrande och bra grundskola ger alla barn en jämlik grund i livet. Det är något vi inte kan tumma på – oberoende av konjunkturläge. Det är vi vuxna, inte barnen som måste stå för inbesparingarna. Lika viktiga är också högskolorna, och att vi fortsättningsvis satsar på forskning. Svenska riksdagsgruppen vill minska regeringens planerade nedskärningar i utbildningen med hälften.

När en ung människa hamnat snett i livet är det en tragedi för den personen, men också för familjen och för samhället i stort. Varje utslagen ung är en för mycket och varje ungdom vi kan ge en andra chans och hjälpa tillbaka till utbildning eller jobb är en vinst. Trots det vill regeringen skära ner i såväl ungdomsgarantin som det uppsökande ungdomsarbetet. Vi förstår inte den logiken. Vi vill satsa på de unga, och på framtiden! Förutom genom direkta ekonomiska tillägg vill vi också utreda och ta i bruk bättre modeller för lärlingsavtal samt så kallade minijobs, där unga kunde förtjäna en viss summa utan att exempelvis stöd påverkas.

Ärade talman,

regeringen slaktar biståndet. I tider då flyktingströmmarna är större än något vi upplevt i modern tid väljer regeringen att minska stödet till Unicef med tre fjärdedelar. Vilken signal tror ni att det ger i FN och det globala samfundet? Vi vill att Finland ska ta ansvar och vara en pålitlig och trovärdig aktör på den globala arenan, och därför vill vi höja biståndet med 250 miljoner euro. Den största delen av detta finansierar vi genom att föra tillbaka regeringens satsning på Finnfund till biståndet. Samtidigt vill vi höja flyktingkvoten från 750 till 2500 samt på lång sikt ytterligare höja antalet kvotflyktingar. Som ett av världens rikaste länder har vi råd – för att inte tala om en moralisk skyldighet – att hjälpa de som har det sämre. Vi vill också att alla asylsökande som får barn i Finland ska ha rätt till mammalåda – de om någon behöver den.

Också på hemmaplan ska vi ta hand om dem som har det svårast. Vi är glada att regeringen hört på oss och på den övriga oppositionen och nu backar i sitt beslut att slopa pensionärernas bostadsbidrag. Det skulle vi också ha gjort! Dessutom vill vi att ett gemensamt kostnadstak utreds för vård, sjuktransporter och medicin. Vi vill också minska på den extraskatt en del pensionärer tvingas betala.

Vi vill satsa på en av de grupper som har det allra svårast i vårt samhälle – nämligen ensamförsörjarna. Det gör vi genom att slopa kopplingen mellan ensamförsörjartillägget i barnbidraget och utkomststödet. Det är fullständigt vansinnigt att det staten ger med den ena handen, tar den genast tillbaka med andra. Också de som sett till att vi bor i ett av världens bästa länder – det fria och självständiga Finland – kräver mera uppmärksamhet. Därför vill vi satsa mera på rehabilitering av veteraner. Det är det minsta vi kan göra som ett tack för allt de givit upp för oss.

Ärade talman,

parallellt med en vårdreform behöver Finland i framtiden starka primärkommuner. Vi vill stöda kommunsammanslagningar ekonomiskt. Samtidigt vill vi att kommunerna, som fundamentet i det lokala livet, fortfarande ska ha viktiga och relevanta uppgifter. Just nu tuffar vårdreformen vidare på den specialiserade sjukvårdens villkor och socialvården och bashälsovården glöms bort. Vi vill ändra detta, och hålla kvar socialvården och kanske till och med en del av den lättare hälsovården i kommunernas regi. På det sättet tryggas ett lokalt inflytande över de sociala tjänsterna. Samtidigt vill vi också minska kommunernas uppgifter, så att de kan koncentrera sig på det väsentliga – en bra service till kommuninvånarna.

Till bra service hör också möjligheten att använda kollektivtrafik. Att kunna ta sig till och från jobbet, och att kunna röra sig i vårt land. Det är fullständigt ologiskt att staten först satsar hundratals miljoner på att förbättra rälsarna för att sedan dra in tågturena. Vi vill hålla kvar tågtrafiken.

Vi vill också satsa mer på försvaret och på att rättsväsendet effektiveras genom snabbare domstolsprocesser. En del av våra tilläggsåtgärder finansierar vi genom att minska regeringens spetsprojektssatsningar med hälften.

Jordbrukarna är idag en av de grupperna i samhället som måste slåss med störst mängd blanketter och andra papper. Vi vill underlätta böndernas vardag genom att slopa en hel förvaltningsnivå. Landsbygdsverkets uppgifter kan överföras till kommunerna och ministeriet. Dessutom vill vi göra rationaliseringar vid livsmedels säkerhetsverket Evira. Utöver det vill vi också trygga fiskarnas verksamhetsförutsättningar.

Ärade talman,

företagarna bär upp Finland. De små och medelstora företagen är de som idag sysselsätter finländarna. Varje lättnad för företagen är en direkt vinst för samhället. Förutom att höja hushållsavdraget vill vi också satsa mer på Tekes och vi vill se till att de små och medelstora företagen fortfarande kan få hjälp med sin internationalisering. Dessutom vill vi satsa på att motarbeta grå ekonomi för att ge alla ärliga företag en chans att konkurrera på lika villkor.

Ärade talman,

det här är de stora dragen i Svenska riksdagsgruppens alternativa budget. En budget som är kostnadsneutral i förhållande till regeringens alternativ och som tar ett ansvar för att få ekonomin i balans. Vår budget visar att det finns alternativ till de huvudlösa nedskärningar regeringen valt att göra i bland annat utbildning och bistånd. Alternativ som skulle vara betydligt bättre för Finland!

Interpellationen om sysselsättningspolitiken 9.12 2015 kl. 14

Anders Adlercreutz

Värderade talman,

Förtroende är en bräcklig sak. Och framtidstro byggs inte på tomma löften. En företagare som oroar sig för morgondagen anställer inte. Och en företagare som räds ett anställningsbeslut väljer att inte expandera.

Små- och medelstora företag är i nyckelposition för att sysselsättningsläget ska förbättras.

Det är ett högst konkret beslut som en företagare tar då hon eller han bestämmer sig för att anställa en person till eller inte. Avgörande är om man ser nyanställningen som en möjlighet eller som en risk. Vi borde kanske medge att dagens verklighet är sådan att en anställning upplevs som ett osmidigt kontrakt. Vad kan vi göra i vårt samhälle för att göra detta kontrakt smidigare?

Vi ska inte glömma att Finland fortfarande i många internationella mätningar placerar sig hyfsat när det gäller konkurrenskraft. Men just nu känns det som bristen på förtroende hämmar hela samhället.

Värderade talman,

Finns ett förtroende för framtiden eller är det de mörka orosmolnen som dominerar?

Tyvärr har regeringen bränt mycket förtroendekapital i sina försök att få den ekonomiska politiken på en bättre kurs. De fruktlösa försöken att få till stånd ett samhällsfördrag tär på både förtroendet och framtidstron i samhället. Ledarskap är inte det, att man dikterar lösningen, utan att man kommer fram till bästa möjliga kompromiss tillsammans. Här har regeringens misslyckats.

Samtidigt är det skäl att fråga sig – hur kommer det sig att vi i Finland har 20 gånger så många strejker som våra grannar i Sverige? Vad är det i våra strukturer som leder till denna misstro? Vi upprätthåller en konstgjord, gammaldags indelning i arbetsgivare och arbetstagare i en situation där dessa roller håller på att ändras.

Värderade talman.

I stället för att sätta krafter på att försöka få igenom konkurrenskraftspaketet – en mekanisk lösning som bara bidrar till att cementera de strukturer vi har – borde vi fokusera på lokala avtal. Lokala avtal, och ett större inflytande för arbetstagarna i bolagens styrelser. Svenska riksdagsgruppen välkomnar att regeringen hörsammat detta, och igår berättade att det skall tillsättas en trepartsgrupp för att bereda väg för lagstiftning som främjar lokala avtal. Världen har förändrats, och den fortsätter att förändras. Vi måste tänka högre, och höja ambitionsnivån. Vår konkurrenskraft kräver att detta arbete lyckas.

Värderade talman,

Arbetslösheten ökar samtidigt som andelen lediga arbetsplatser stiger. Var finns logiken i detta? Varför hittar inte den arbetslösa den lediga arbetsplatsen? I oktober i år fanns det 65 000 lediga arbetsplatser. Det är tretusen mera än för ett år sedan.

För att åtgärda just detta problem startade man under förra valperioden ett antal regionala försök där privata företag kompletterar den offentliga arbetsförmedlingen. Dessa pilotprojekt i Nyland och Birkaland har visat sig vara mycket framgångsrika. Det är skäl att trygga en fortsättning för denna verksamhet och att man tar modell av detta även i andra regioner.

De privata arbetsförmedlingarna har visat sig vara speciellt effektiva när det gäller omskolning av arbetssökande till helt nya branscher. Det behövs för att utbud och efterfrågan när det gäller jobben bättre ska mötas. Att skära både i vuxenutbildning och i rehabiliteringsanslagen – som regeringen gör – är däremot kortsiktig politik som bara förvärrar problemet.

Värderade talman,

Vi behöver en kultur av arbete. Hela Finland behöver den inställningen man har i Österbotten eller på Åland, där arbetslösheten är klart lägre än i landet i snitt och där företagarandan är stark. Att ta emot arbete skall alltid vara det självklara valet.

Men hur skall vi uppnå detta?

Vi skall börja tidigt. Vi riskerar nu att förlora en hel generation ungdomar som inte kommer in i arbetslivet. En generation som bOLLAS fram och tillbaka mellan olika stödformer, ungdomar som marginaliseras till siffror i en ständigt växande stapel. Det är här vi måste sätta in stöten för att svänga trenden.

Vi i svenska riksdagsgruppen föreslår därför i vår skuggbudget att vi skapar en anställningsform enligt den tyska minijob-modellen. Om du anställer en ungdom under 30 år för ett arbete som begränsas till exempelvis 40 timmar i månaden eller 500 euro ska arbetsgivaren befrias från lönernas bikostnader – samtidigt som denna inkomst inte skall inverka på studiestöd eller andra förmåner. På det sättet kommer unga in på arbetsmarknaden.

Värderade talman,

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande kläm om misstroende:

Riksdagen bedömer att regeringen i sin strävan att uppnå ett samhällsfördrag har kommit till korta. Åtgärderna för att stärka konkurrenskraften och förbättra sysselsättningen har varit trevande och har allvarligt tårt på regeringens förtroendekapital. Mot denna bakgrund konstaterar riksdagen att regeringen inte åtnjuter riksdagens förtroende.

Budgetens enda behandling 14.12.2015

Stefan Wallin

Ärade talman,

”Det är ingenting fel på förändring, bara den går i rätt riktning.”

sa en av vår tids största ledare, Winston Churchill, en gång. Jag kan inte annat än hålla med honom. Regeringen ska också ha ett stort tack för att de vill åstadkomma förändring. Den förändringen behövs för att vi också om fem, tio eller trettio år ska ha råd att upprätthålla vårt välfärdssamhälle.

Men: riktningen är inte den rätta om förändringen samtidigt raserar vårt internationella anseende eller om grunden för ett av våra internationella trumfkort, dvs. utbildningen, krackelerar.

Det är utmärkt att krafttag tas för att balansera statsekonomi eller för att reformera arbetsmarknaden eller social- och hälsovården. Men även om diagnosen är den rätta, håller vi inte med om alla operationer och medicinering. Det finns nämligen alltid alternativ i politiken. Och de alternativen syns allra tydligast i ekonomiska prioriteringar.

Vi vill se prioriteringar som stöder framtiden, dvs barn och unga, som är socialt rättvisa, som är jämställda, som stöder företagsamhet och sysselsättning och som tar ett globalt ansvar. På de här punkterna har regeringen inte lyckats.

Ärade talman,

"Utbildning är nationens billigaste försvar." Så här konstaterade i tiderna filosofen och den långvariga parlamentarikern Edmund Burke. I just småbarnsfostran, utbildning och forskning har regeringen valt att skära hundratals miljoner euro. Miljoner som skulle ha gått till den generation som ska hitta de nyaste klimatsmarta energilösningarna, nästa Nokia eller Supercell och som ska se till att Finland klarar sig i den globala konkurrensen.

Vi ska nämligen konkurrera med just kunskap och bildning. Vi kommer aldrig att ha de lägsta produktionskostnaderna, råmaterialkostnaderna, lönerna eller transportkostnaderna. Istället är högklassig utbildning, från knodd till doktor, vårt trumfkort. Därför är det synnerligen kortsiktigt att skära i den subjektiva rätten till dagvård, i grundskolan, i universiteten och forskningspengarna, i ungdomsgarantin och i Tekes finansiering.

Svenska riksdagsgruppen skulle ha prioriterat annorlunda. Vi skulle ha prioriterat framtiden via bildning och innovationer!

Ärade talman,

"Frihet från fruktan" skulle kunna sägas för att sammanfatta hela filosofin med mänskliga rättigheter." slog FN:s lyskraftige, svenske generalsekreterare Dag Hammarskjöld fast. Också ett halvt sekel senare är hans ord lika viktiga. Hammarskjöld var generalsekreterare under åtta ganska oroliga år kort efter andra världskriget. År när Europa och hela världen byggdes upp igen efter krigets fasor.

De här åren såg ändå inte lika stora flyktingströmmar som vi har idag. Finland har alltid månat om sitt internationella anseende och haft en vilja att bära ett globalt ansvar. Det skall vi göra också i fortsättningen!

Ett faktum är att Finland är ett av världens rikaste länder trots att motorn i vår egna ekonomi hostar. Det ser mycket illa ut när vi skär ner vårt understöd för exempelvis UNICEF med tre fjärdelar och för vissa andra FN-organisationerna med än mer.

Vi kan inte heller dra mattan under våra egna biståndsorganisationer. Ärade statsminister – det är fullkomligt ohållbart att minska biståndet med en tredjedel när regeringen samtidigt påstår att den vill hjälpa människor på plats i sina hemländer! Det är också ohållbart att sänka flyktingkvoten med ¼ jämfört med ifjol. Svenska riksdagsgruppen vill satsa 250 miljoner mer på biståndet och höja flyktingkvoten från 750 till 2500.

Ärade talman,

"Det är en stor fördel att tidigt begå de misstag man kan lära något av." Det är ännu ett citat av redan nämnde Churchill. Jag är glad att regeringen också vågat ändrat sig. Pensionärernas bostadsbidrag är ett utmärkt exempel på ett återtaget beslut som gick i rätt riktning. Det var ett klokt och socialt rättvist beslut.

Jag vill också passa på att tacka finansutskottet för att det ger tilläggsresurser till några av de ändamål som också Svenska riksdagsgruppen prioriterade högt i sin skuggbudget. Finlands yrkesfiskares förbund, reduceringsfiske, stöd för exportfrämjande till små och medelstora företag och stöd till Viexpo är några exempel på när prioriteringarna gått rätt. Ingen av de här summorna var särskilt stora – men de går till rätt ändamål. Däremot är vi mycket oroad för att regeringen skär ned resurserna till Svenska Finlands folkting för nästa år.

Ärade talman,

"Detta förslag är inte första steget. Det är steget."

Sa Olof Palme om arbetsmarknaden. Jag håller med honom om att förändring behövs, även om förändringen kanske inte är exakt densamma han eftersträvade. Svenska riksdagsgruppen har tidigare presenterat ett ekonomiskt alternativ som är skattepolitiskt och budgetmässigt neutralt i förhållande till regeringens alternativ, men som istället satsar på att sänka skatten på arbete och höja hushållsavdraget. Allt för att sporra till arbete och företagsamhet. Vi vill också se reformer på arbetsmarknaden. Vi tror att det behövs en reform av den inkomstbundna dagpenningen så att tiden den utbetalas förkortas något, men summan istället höjs en aning. Vi tror också att privat arbetsförmedling är ett utmärkt komplement till den offentliga och att vi på det sättet kan sysselsätta fler. Samtidigt tror vi på fler lokala avtal och en modell med minijobs och lärlingsavtal där unga kan skaffa sig viktig arbetserfarenhet. Bästa regering – ni är på rätt väg. Ni vill balansera ekonomin – det vill vi också! Men jag hoppas att ni lyssnar också på våra alternativ och våra reformer – de är i längden bättre för Finland!

Ärade talman,

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande kläm om misstroende:

Sipiläs regering föreslår trots sina vallöften massiva nedskärningar i utbildningen. De begränsningar regeringen vill införa i den subjektiva rätten till dagvård leder till att barn försätts i en ojämlik situation. Utbildningsnedskärningarna medför ett verkligt hot mot kvaliteten på utbildningen och forskningen, jämlikheten i utbildningen samt mot vårt lands konkurrenskraft. Regeringen skär också kraftigt ner i biståndet. Nedskärningarna sänker biståndsnivån till skamliga 0,35 procent av BNP och de riktar sig mot de människor som är allra mest sårbara. Biståndsnedskärningarna solkar också ner Finlands rykte som en ansvarstagande och pålitlig internationell aktör. Av den här anledningen konstaterar riksdagen att regeringen inte åtnjuter riksdagens förtroende.

Interpellation om öppenheten och korrektheten i lagberedningen, 15.12

Anna-Maja Henriksson

Värderade talman,

"Land skall med lag byggas" är den flera hundra år gamla principen vi följt i vårt land.

Magna Chartas 800 års jubileum firas i år.

Det är mot den bakgrunden med oro man noterar att lagberedningsarbetet i vårt land redan en längre tid har fått höra kritik för att inte hålla tillräcklig hög standard och för att inte leva upp till målen för god lagberedning.

Justitieministeriet har en utmärkt processhandbok för lagberedning, men det finns stunder då man undrar om regeringen alls gett sig tid för att läsa den.

Med processhandbokens enkla principer skulle flera misstag denna höst ha kunnat undvikas.

Ett exempel på hur öppenhet och korrekthet har kommit i andra hand diskuterar vi idag, då processen vid finansministeriet kring den omstridda förvaltarregisterlagen är föremål för granskning. Frågan handlar inte enbart om en felsägning inför plenum, utan om hur hela beredningsprocessen har gått till.

En noggrann genomgång behövs för att återställa förtroendet.

Om den klara merparten av de utlåtanden som gavs var negativa eller kritiska mot lagförslaget, så på vilket sätt kom detta till uttryck då lagförslaget avancerade?

Det finns orsak att diskutera lagberedningsprocessen även mer allmänt.

Inte kan man heller ge den förra regeringen rena papper, men dessvärre tyder mycket på att processerna nu blivit sämre. Det syns och det är påtagligt.

Regeringen sätter snäva tidtabeller som gör god lagberedning omöjlig. Man kan ta pensionärernas bostadsbidrag som ett exempel. Regeringen drog som känt tillbaka nedskärningsförslaget – vilket i sig var klokt – men på mindre än en vecka skrevs paragraferna om.

Kan det kallas för gott lagberedningsarbete? Finns det tillräckligt med tid att höra den som berörs?

Värderade talman,

En reform som beslutsfattarna vill genomföra faller inte, bara för att man ger beredningen ett par månader mera tid. God lagberedning kräver nämligen tid.

Det finns också en tanke bakom rekommendationen om minst 8 veckor tid för remissutlåtanden. Det behövs tillräckligt med tid för att höra dem som berörs. De behöver ges möjlighet att sätta sig in i förslaget.

Därtill kräver god lagberedning ordentliga konsekvensanalyser. Det gäller både sociala konsekvenser, könskonsekvenser och språkkonsekvenser.

Regeringens strävan att ändra arbetsmarknadslagarna skulle ha krävt en ordentlig könskonsekvensanalys innan lagpaketet presenterades. Trots att två barnmorskor har fått regeringens att justera sitt förslag under resans gång, riskerar lagpaketet – om det genomförs – drabba kvinnodominerade branscher orättvist hårt.

Värderade talman,

Tidigare tillsattes breda kommittéer som gjorde ett bra förarbete inför större reformer. Svenska riksdagsgruppen ställer frågan: borde vi inte ta kommittéarbetet till heders igen?

Vi behöver bättre kvalitet i lagberedningsarbetet. Vi behöver väl underbyggda lagpaket som även tål grundlagsprövningen i grundlagsutskottet. Slarvigt beredda lagar som motiveras med tidtabellsskäl är något som i ett litet längre perspektiv urholkar förtroendet för politiken.

Vi behöver mer förtroende, inte mindre.

I sista hand är det varje minister som har ett personligt ansvar för lagberedningen i sitt ministerium. Man kan inte skyffla över detta ansvar på någon annan.

Värderade talman,

För Finland har det en längre tid varit oerhört viktigt att på den internationella arenan tala för vikten av Rättsstatsprincipen (Rule of law) Oikeusvaltioperiaate. Vi har inte råd att själva pruta på kvaliteten i vår lagstiftningsprocess. Tvärtom har vi all anledning att leva upp till de ideal vi själva så varmt förespråkar.

Varje tjänsteman och enskild minister samt i slutändan hela regeringen, måste ta till sig av den kritik som nu framförts, och ha beredskap att ändra sina arbetsmetoder så att de lagförslag som härefter kommer till riksdagen uppfyller kraven på god lagberedning. Det har riksdagen och Finlands folk rätt att förvänta sig.

Riksmötets öppningsdebatt. Statsministerns upplysning om regeringens politik 2016. Carl Haglund 9.2 2016.

(Talat ord gäller)

Värderade talman,

År 2016 är i många avseenden helt avgörande för regeringens politik. Ekonomin är ett problem. Regeringen Sipilä har hunnit med många misslyckade försök att uppnå ett samhällsfördrag – de kommande veckorna blir avgörande för det femte försöket. Vi kan inte annat än hoppas att regeringen tillsammans med förhandlingsparterna nu lyckas.

Samtidigt pågår en intensiv beredning för att skapa konkreta strukturer för vård- och landskapsreformen – Svenska riksdagsgruppen håller fast vid rollen att vara en av megareformens största kritiker. Vår alternativa väg hade varit starkare primärkommuner – nu riskerar patientperspektivet tappas bort då energin går åt till att skapa nya, demokratiskt tveksamma, områdesstrukturer. Vi är inte övertygade om att det är detta medborgarna vill ha.

Nu då det centerledda tåget går stadigt mot landskapsmodellen ser vi som vår uppgift att försvara en kvalitativ närvård, demokratisk insyn och valfrihet. Vi vill också förhindra, att i dag välfungerande sjukhusenheter läggs ned i en blind centraliseringsiver.

Värderade talman,

Ni har hört mig och vår grupp tala om flyktingfrågan förut. Frågan är viktig. Vare sig regeringen vill det eller inte kommer det att under året krävas många politiska avgöranden i denna fråga. Nu behövs en ansvarsfull hållning – asylnpolitiken borde inte vara en sak som splittrar vårt samhälle.

Ingen här i salen, eller utanför den, torde vara ovetande om var Svenska riksdagsgruppen står i denna fråga. Vår linje är att Finland fortsätter att leva upp till internationella människorättsavtal, integreringen av de asylsökande ska förbättras, samtidigt som Finland på den internationella arenan, särskilt inom EU, aktivt söker konstruktiva lösningar som lugnar ned läget och skyddar de människor som tvingas fly.

Låt oss vara konstruktiva i vår politik. I stället för att stirra oss blinda på riskerna och problemen med flyktingsituationen borde vi mer pragmatiskt se möjligheterna. Vår grupp har i flera omgångar föreslagit att asylsökande så snabbt som möjligt ska kunna börja arbeta. Arbete är det absolut bästa sättet att integreras. Vår ekonomi behöver dessutom ett större utbud arbetskraft.

Svenska riksdagsgruppen efterlyser konkreta åtgärder från Inrikesministeriets sida så de asylsökande kan få ett ID-kort som möjliggör löneutbetalning. Var dröjer det?

Regeringen har planer på att skärpa kraven för familjeåterförening för dem som har fått asyl. Vill bara här kort meddela att vår grupp kommer att motsätta sig en sådan oetisk och kortsiktig politik.

Däremot vill vi ge en eloge åt statsminister Sipilä, som i detta läge är beredd att höja kvotflyktingarnas antal.

Värderade talman,

Det vi mest efterlyser av regeringen är en aktivare och tydligare Europapolitik. Jag frågar mig om regeringen alls har en idé om sin Europapolitik. Vad tycker Finland om trenden att många medlemsländer går sin egen väg och struntar i de gemensamma besluten? Har vi tappat tron på ett integrerat Europa? Jag bara undrar.

Den europeiska pressfriheten och demokratin hotas för första gången sedan andra världskriget. Efter det senaste valet i Polen har eurokritiska partiet "Lag och rättvisa" både bytt ut domare i högsta domstolen och ställt medier under politikernas inflytande. Utvecklingen är både farlig och helt främmande för vår syn på rättsstaten.

Vad säger Finlands regering? Man stödde visserligen att EU-kommissionens beslut om att Polen blir föremål för granskning, men samtidigt säger ändå Finlands utrikesminister att EU inte ska lägga sig i hur Polens nya maktbärande sköter sin politik. Budskapet är högst klucket.

Den politiska debatten i Storbritannien inför landets folkomröstning om eventuellt utträde ur EU är också oroväckande. Debatten fokuserar inte på relevanta frågor och ser inte styrkan med EU-medlemskapet. Jag hoppas att regeringen klart ser att de frågor som gör att en del briter vill lämna EU, är de facto sådana frågor vi tillsammans inom EU kan hantera bättre, jämfört med att varje europeiskt land gör det skilt.

Värderade talman,

Jag vill ännu kort lyfta fram två väsentliga saker när det gäller politiken för 2016. De senaste månaderna har jag starkt drivit frågan kring ett nordiskt medborgarskap. Den nordiska värdegemenskapen och samarbetet är unika i världen och bör ytterligare fördjupas.

Det andra gäller regeringens utbildningsnedskärningar. Det finns möjligheter att korrigera kursen. I denna sal vet vi alla att Samlingspartiet lyssnar – också ofta på EK. Vore det inte dags att lyssna exempelvis på Matti Alahuhta som efterlyser satsningar på forskning och utbildning. Tänker regeringen backa när det gäller de kortsiktiga nedskärningarna som drabbar högskolor och universitet oskäligt hårt?

Statsrådets redogörelse om Finlands utvecklingspolitik

Gruppenförande, Stefan Wallin, Svenska riksdagsgruppen 17.2 2016

(Talat ord gäller)

Värderade talman,

När man läser redogörelsen är det inte svårt att hålla med de flesta formuleringar. Målet ska vara en hållbar utveckling. Med vår biståndspolitik vill vi uppnå jämställdhet och förstärka alla kvinnors och flickors rättig-

heter och möjligheter. Vi vill stärka utvecklingsländernas egna förutsättningar att utveckla sin handel och ekonomi. Finland satsar på sådant utvecklingssamarbete där finländskt kunnande har en särskild betydelse. En snabbsökning genom texten visar att redogörelsen kryllar av ord såsom förstärker, ökar och utvecklar. Intrycket är att redogörelsen är mycket välmenande, men vilar på lösan sand eftersom pengarna för att förverkliga allt detta saknas.

Om man läser redogörelsen noga hittar man i alla fall på sidan 9 den mest tongivande meningen "Under de närmaste åren blir Finland tvunget att genomföra utvecklingssamarbetet med mindre anslag och personalresurser än tidigare."

Svenska riksdagsgruppen har i sin alternativa budget, som presenterades i november, visat att de massiva nedskärningar som Finland under detta år genomför i biståndsbudgeten inte behöver göras, bara man prioriterar rätt. Utan att ha ökat på budgetunderskottet anvisar vi 250 miljoner euro mera än regeringen till biståndet.

Värderade talman,

Euromässigt drabbas det multilaterala utvecklingssamarbetet och det allmänna stödet för FN-organisationer mest då regeringen skär över 300 miljoner i biståndet.

Ändå skryter redogörelsen med hur mycket Finland samarbetar med och stöder FN-organisationer. Det är tyvärr inte trovärdigt, bästa biståndsminister.

Förra hösten presenterades uträkningar om att vi skär ned våra bidrag till FN-organisationerna med i snitt 70 procent. Siffran var så skamlöst hög att jag lät kontrollera dem på UM inför denna debatt. Kanske man på ministeriet ändå hade lyckats omallokera pengar så att siffran blivit aningen lindrigare?

Svaret var inte speciellt trösterikt. Stödet till FN-organisationerna skars de facto ned med omkring 60 procent och samtidigt väljer Finland att koncentrera stödet till bara fyra FN-organisationer: UN Women, UNICEF, UNFPA och UNDP.

Det är helt klart att vårt internationella anseende som ansvarsfull nordisk stat har fått sig en törn av detta.

Värderade talman,

Jag vill här även uttala några positiva omdömen.

I den här situationen är det i varje fall rätt att Finlands andel finansiering till de minst utvecklade länderna kvarstår på en nivå över de internationella rekommendationerna. Det är också en rätt prioritering att nästan alla Finlands bilaterala partnerländer finns bland de minst utvecklade länderna.

Finlands mål är också att få den privata företagsverksamheten starkare med i biståndarbetet. Det är välkommet att utvecklingsländerna dras med i det normala handelssamarbetet som stärker deras ekonomi.

Ändå måste vi se till att dessa två mål går att uppnå samtidigt. Finland har orsak att noga följa med hur företagsverksamheten möter de allra minst utvecklade ländernas behov – eftersom infrastrukturen vanligtvis är mycket sårbar i dessa länder.

I sig är det lätt att understöda flera av de prioritetsområden som enligt redogörelsen ska styra biståndsarbetet.

Framför allt kan vi skriva under de erfarenheter som visar att kvinnors och flickors rättigheter, ställning och möjligheter att delta förbättrar hela samhället och främjar uppnåendet av övriga utvecklingsmål. Ett viktigt prioritetsområde är att stärka demokratin och civilsamhället.

Värderade talman,

Till sist en viktig principiell tanke: varför skär regeringen ned på biståndet då den samtidigt – inte minst i flyktdebatten – ideligen upprepar hur viktigt det är att satsa på förebyggande arbete, det vill säga de problemhärddar där hunger, elände och flyktingströmmar uppkommer?

Det är ju i problemhärddarna biståndspengarna kan komma till preventiv nytta.

Statsrådets redogörelse om Finlands fortsatta deltagande i säkerhetssektorns utbildningssamarbete i Irak och om stärkande av samarbetet.

Gruppenförande, Stefan Wallin, Svenska riksdagsgruppen 9.3 2016

(talat ord gäller)

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen anser det bra och solidariskt att Finland fortsätter och stärker sitt deltagande i säkerhetssektorns utbildningssamarbete i Erbil i norra Irak. Detta som en del av Finlands svar på Frankrikes begäran om bistånd med stöd av EU:s klausul om ömsesidigt bistånd.

Efter de bestialiska terrordåden i november i fjol i Paris har Frankrike som känt med stöd av Lissabonfördraget sänt de övriga medlemsländerna en hjälpbegäran i kampen mot terrorismen. Till den delen har Lissabonfördraget inte testats tidigare. Finlands svarade ganska snabbt att den just nu aktuella ansvarshöjningen i Erbil ska ses som vårt sätt att bidra.

Värderade talman,

Det är viktigt att våra gester uppfattas som tydliga solidaritetsyttningar gentemot Frankrike. Det är också en poäng att svänga på steken. Om Finland i framtiden skulle utsättas för ett grymt terrordåd och kände sig hotat, så skulle vi garanterat värdesätta om våra EU-vänner på olika sätt kom oss till undsättning. Därför ska våra gester mot Frankrike tolkas som solidaritetsyttningar som även fungerar som en in-teckning i en motsvarande stödgest mot oss, ifall det en dag skulle behövas.

Den stora bilden handlar förstas om kampen mot Daesh, som är ett av vår tids värsta uttryck för hur mänskliga rättigheter kränks. För ett land som Finland är det en plikt att medverka i kampen mot de vansinniga grymheter och den förstörelse som Daesh eller ISIS står för.

Värderade talman,

Finlands linje bör vara den att vi tar vårt internationella ansvar, men att vi samtidigt satsar på deras trygghet som deltar i operationerna. Deras säkerhet är på vårt ansvar.

Svenska riksdagsgruppen anser att Finland ska delta i säkerhetssektorn utbildningssamarbete i Irak. Vi har ett kunnande som vi kan bidra med för att öka den regionala säkerheten och stabiliteten i norra Irak.

Vi ska heller inte glömma att aktionen tar sikte på att stabilisera situationen i globalt i hela världen. I förlängningen är det en fördel för oss alla, också för oss här i Finland, om man kan hindra Daesh framfart i Irak.

Att varje krishanterings- eller utbildningsoperation Finland deltar i även ger oss erfarenheter som kan utnyttjas på vår hemmaplan är också ett faktum.

Värderade talman,

Utöver de nuvarande 50 soldaternas utbildningsuppdrag i Erbil ska Finland bidra med en rådgivningsinsats – Advise & Assist – med cirka 50 soldater under en bestämd tid på tolv månader från och med september 2016.

Enligt redogörelsen ska den nya rådgivningsfunktionen delvis utföras utanför Kurdistans område i norra Irak, men dock bakom frontlinjerna. Enligt rapporten är säkerhetsläget på frontlinjen i de nordliga delarna av Irak i närheten av Kurdistan på medelnivå eller dåligt, även om Daesh under den senaste tiden inte lyckats erövra nya områden.

Särskilt då Finland nu går med i en rådgivningsoperation som sker i ett för oss nytt område måste säkerhetsaspekterna betonas och noga granskas. Det är skäl att inse att detta projekt inte är riskfritt. Det bör vara en självklarhet att säkerheten för dem som åker på detta uppdrag i Irak måste vara på topp.

Utöver de militära åtgärderna behövs det också utvecklingssamarbete, samt åtgärder som gör att rättsstaten och demokratifrågorna främjas. Det är bra att Finland stöder biståndsinsatser i Irak där man särskilt vill backa upp syriska och interna flyktingkvinnors ställning.

Målmedvetna insatser, av både FN och EU, behövs för att få till stånd konfliktlösningar. Där har också finländska Crisis Management Initiative en viktig roll som rådgivare för Iraks nationella försoningskommission.

Värderade talman,

En del av Finlands klassiska utrikespolitiska doktrin var i tiden att vi i internationell politik ska agera läkare snarare än domare. Inför fenomen som Daesh kan ingen civiliserad stat förhålla sig neutral. Svenska riksdagsgruppen stöder varmt Finlands fortsatta deltagande i utbildningsoperationen och rådgivningsinsatsen i Irak.

TVÅ SPRÅK

Anna-Maja Henriksson, Ruotsalainen eduskuntaryhmä 9.3

*Väläkysymyksen ensimmäinen allekirjoittaja
(muutoksia mahdollisia puhuttaessa)*

Arvoisa puhemies, ärade talman

”Sivistyksessä on pienen kansan turva” lausui J.V.Snellman aikoinaan. Tässä lauseessa on paljon viisautta, johon on helppo yhtyä. Siksi se onkin usein lainattu sitaatti koulutusta koskevissa juhlapuheissa. Valitetavasti hallituspuolueiden juhlapuheet ovat täysin irrallaan siitä todellisuudesta, missä Sipilän hallitus nyt toimii.

Hallitus lupaa yhtä, mutta tekee toista. Hallituspuolueet lupasivat olla leikkaamatta koulutuksesta, mutta mitä hallitus tekee? Hallitus leikkaa korkeakoulutuksesta armottomasti ja kurittaa opiskelijoita kovalla kädellä. Sanat ja teot ovat täysin ristiriidassa keskenään.

Eiliset kehysriihipäätökset eivät tätä karmeata kokonaistilannetta muuta, vaikka koulutus nyt säästyikin uusilta lisäleikkauksilta. On hyvä, että hallitus tekee lisäpanostuksen digitalisten oppimisympäristöjen kehittämiseen ja nuorten tutkijoiden aseman vahvistamiseksi. Samalla on syytä sanoa ääneen, että ilman tätä väläkysymystä ja sitä koskevaa keskustelua hallitus tuskin olisi saanut aikaan näitä lievennyksiä massiivisiin leikkauksiinsa.

Hallitus perustelee leikkauksiaan talouden realiteeteilla ja valtion velkaantumiseen pysäyttämällä. Valtiovarainministeri Stubb totesi maaliskuussa kyselytunnilla, että Suomi on saanut komissiolta kirjeen, jossa edellytetään toimenpiteitä. Tuskin kukaan täällä salissa on eri mieltä siitä, ettemmekö olisi erittäin vaikeassa tilanteessa, ja etteikö toimenpiteitä tarvittaisi.

Mutta ministeri Stubb, edellyttääkö komissio kirjeessään, että juuri korkeakoulutuksesta pitää leikata? Pitääkö valtion velkaantumista välttämättä hillitä opiskelijoita velkaannuttamalla? Ei edellytä, arvoisa hallitus. Se on teidän oma valintanne.

Valinnoista puheen ollen on vapun lähestyessä syytä mennä ajassa noin vuosi taaksepäin. Opetusministeri Grahn-Laasonen totesi tuolloin (ympäristöministerinä) vappupuheessaan: ”Tehdään arvovalinta: ei leikata enää koulutuksesta. Paras investointi tulevaisuuteen on panostus lapsiin, nuoriin ja osaamiseen.” Kuinkas sitten kävikään? Täysin päinvastoin.

Värderade talman!

I rimlighetens namn vill jag säga att det ju är hela regeringen som bär ansvaret för detta, inte enbart undervisningsministern. Jag är av samma åsikt som undervisningsministern att det handlar om vilka värderingar vi väljer. I politiken är det alltid möjligt att välja annorlunda, också i svåra tider. Det finns alternativ om vi bara vill leta efter dem. Det har vi och de övriga oppositionspartierna visat i våra skuggbudgetar. Till exempel sänkningen av bilbeskattningen behöver inte göras.

Arvovalintoja on siis mahdollista tehdä, mutta siihen tarvitaan poliittista tahtoa. Hallituksen arvot ovat tulleet suomalaisille selväksi. Valitettavasti prosessikaavioiden Suomessa ei sivistykselle ja osaamiselle näytä olevan sijaa.

De sorgliga nyheterna under den senaste tiden talar sitt bistra språk. Helsingfors universitet står inför massiva personalminskningar. Det samma gäller Aalto- universitetet, Åbo Akademi och många andra högskolor. Listan är verkligen lång. Dessutom flyttar begåvade forskare utomlands efter bättre förhållanden. Vi har inte råd med en sådan utveckling.

Arvoisa puhemies!

Helsingin Sanomien laatimassa kyselyssä ylivoimainen enemmistö professoreista pitää hallituksen korkeakoulupolitiikkaa epäonnistuneena. EK:n puheenjohtaja Matti Alahuhta on todennut, että koulutukseen tehtävät leikkaukset olisivat vaikeista ajoista huolimatta saanet jäädä pienemmiksi. Kokoomuksen kokenut Jan Vapaa-vuori on osuvasti todennut, että: "Pitäisi olla selvää, ettei tätä kansallista valttikorttia pidä rapauttaa miltään osin". Myös yksi Suomen kansainvälisesti arvostetuimmista taloustieteilijöistä, MIT:n professori Bengt Holmström pitää hallituksen kaavailemia koulutussäästöjä käsittämättömän suurina.

Pääministeri Sipilä, vaikka olettekin todennut, että "löytyy kaiken maailman dosenttia, jotka kertovat, että tätä ja tätä ei saa tehdä," niin olisiko kuitenkin aika pysähtyä ja miettiä uudelleen?

Hallituksen korkeakoululeikkaukset heikentävät Suomen kilpailukykyä ja kestävä kasvun edellytyksiä. Leikkaukset pitää kuitenkin nähdä tätäkin laajempänä toimintana, ne ovat vakava uhka koko sivistisyhteiskuntamme perusteita kohtaan. Hallitus ei tunnu ymmärtävän yliopistoissa tehtävän perustutkimuksen arvoa. Tai lainatakseni jälleen professori Holmströmiä: "Leikkaukset ovat älyllinen loukkaus tiedeyhteisöä kohtaan. Ilmeisesti hallitus kyseenalaistaa yliopistojen kyvyn tehdä järkeviä päätöksiä tieteen tekemisessä."

Arvoisa puhemies!

Pääministeri Sipilä esiintyi ennen eduskuntavaaleja, jo nyt valitettavasti legendaarisesti muodostuneessa koulutuslupauskuvassa lappu kädessä. Lapussa luki: Opintotuesta ei leikata.

Opiskelijat ovat ymmärrettävästi järkyttyneitä tästä vaali- ja koulutuslupausten törkeästä pettämisestä. Ja samalla on syytä kysyä, mikä muu väestöryhmä joutuu luopumaan yli 25 prosentista omasta toimeentulostaan?

Statsminister Sipilä, anser ni att nedmonteringen av de studerandes utkomst är rimlig? Och anser ni fortfarande att det rätta och enda sättet att stävja statens skuldsättning är att skuldsätta studerande?

För oss i SFP har studiestödet alltid varit viktigt. Vi var med när det nuvarande studiestödet med tyngdpunkt på studiepenningen skapades. När ledamot Stefan Wallin var minister med ansvar för studiestödet höjdes studiepenningen för första gången på 15 år och samtidigt höjdes också studerandenas egna inkomstgränser. Under den förra valperioden var vi med i regeringen och genomförde indexbindningen av studiepenningen. En av Sipiläs regerings första åtgärd var sedan att slopa indexbindningen.

Arvoisa puhemies!

Nyt hallitus leikkaa opintorahan tasoa ja selvityshenkilö Uusitalo esittää huomattavasti lainapainotteisempaa opintotukimallia. Tämä on täysin väärä suunta. Korkeakouluopintoihin tulisi kaikkien nuorten voida hakeutua kiinnostusten ja kykyjen perusteella, ei taustan tai varallisuuden perusteella.

Tästä tiedän jotain itsekin. Tulen yksinhuoltajaperheestä, meitä on seitsemän sisarusta. Isäni kuoli kun olin vasta kuusi kuukautta vanha.

Ollessani 21-vuotias kolmannen vuoden oikeustieteen ylioppilas myös äitini menehtyi. Tiedän mitä on olla vähävarainen opiskelija. Ja tiedän myös, että ilman opintotukea eivät omat opintonikaan olisi onnistuneet.

Arvoisa puhemies!

Nyt esillä oleva lainamalli tuskin nopeuttaisi opiskelijoiden valmistumista. Lyhyt sitaatti:

"Nykyisen opintotukijärjestelmän keskeiset ongelmat aiheutuvat siitä, että pääosa tuesta on lainaa. Lainajärjestelmä nykymuodossaan soveltuu huonosti toimeentulon turvaamiseen. Velkaantumisen pelossa opiskelijat pyrkivät välttämään lainanottoa olemalla opintojen ohella mahdollisimman paljon ansiotyössä."

Lainaus on hallituksen esityksestä vuodelta 1991 jolloin nykyinen opintotukijärjestelmä luotiin. Juuri nuo samat syyt puhuvat nytkin Uusitalon lainamallia vastaan. Opiskelu hidastuu, lainanottoa pelätään epävarmojen tulevaisuudennäkymien takia. Kuitenkin hallitus hakee paluuta menneisyyteen, kun pitäisi katsoa tulevaisuuteen.

Arvoisa puhemies!

Hallituksen valitsema tie on väärä tie. Korkea osaaminen, koulutus ja sivistys ovat olleet Suomen menestyksen perusta koko itsenäisyytemme ajan. Koulutus on myös Suomen tulevan menestyksen ehdoton avaintekijä.

kijä. Meidän on lyhytnäköisten leikkausten sijaan panostettava osaamiseen ja sivistykseen. Se todellakin on, Snellmanin sanoin ”pienen kansan turva.”

Arvoisa hallitus, aiottako perua koulutukseen, tutkimukseen ja opintotukeen kohdistuvat leikkaukset? Vielä on aikaa tehdä todellisia arvovalintoja. Pallo on nyt teillä.

Edellä olevan perusteella teen seuraavan epäluottamuslause-esityksen:

Eduskunta katsoo, että hallituksen koulutukseen, tutkimukseen ja opintotukeen kohdistuvat leikkaukset ovat vakava uhka Suomen kilpailukyvyille, kestäväälle kasvulle ja koulutukselliselle tasa-arvolle. Hallituksen toimet vaarantavat sivistisyhteiskuntamme perusteet. Tästä syystä eduskunta toteaa, ettei hallitus nauti eduskunnan luottamusta.

Interpellationsdebatt om högskole- och studiestödsnedskärningar 6.4 2016

Gruppenföreläsare, Mikaela Nylander, Svenska riksdagsgruppen

(talat ord gäller)

Värderade talman,

Man kan undra vad regeringen tror att ska få Finland på fötter igen. Vikten av en god utbildning på alla stadier är den bästa garanten för utveckling och välstånd. Nu riskerar regeringen äventyra hela denna utveckling – som fått Finland att bli, det landet är i dag.

Vad vill regeringen med utbildningspolitiken? Vem vet? Mitt svar är att ingen vet.

När man talar med representanter för högskolorna så är också deras svar att de inte heller vet.

Regeringen talar om att det finns överlappningar i vårt högskolenätverk, men ingen vill klart definiera vilka de är. Ingen säger heller klart var det finns möjligheter att slimma och trimma. Det här är ett verkligt problem.

Svenska riksdagsgruppen vill att regeringen ska backa från de överdimensionerade nedskärningar som påtvingats högskolesektorn. Det kan man inte säga att regeringen har gjort, trots gårdagens i sig positiva nyhet från ramförhandlingarna att utbildningen skonas från regeringens tilläggsnedskärningar. Det som från rambeslutet ändå blev oklart är om tilläggsattsningen handlar om nya pengar för utbildningen.

Värderade talman,

I stället för att erbjuda klara visioner om hur sparåtgärderna borde genomföras, tvär regeringen sina händer och hänvisar till att högskolorna har ju sin autonomi – de kan bestämma själva hur de kommer till rätta med radikalt nedskurna resurser.

Här anser jag att man gör sig skyldig till ett allvarligt tankefel. Att det har införts högskoleautonomi befriar inte regeringen från att ha en egen genomarbetad högskolepolitik. Tvärtom, regeringen borde – just i dessa svåra tider – ha klara visioner om vad den vill med vår utbildning, forskning och innovationspolitik.

Grundforskningen är oerhört viktig och vi har inte råd att försumma den. Även här är regeringen på hal is då den först skär i forskningsanslagen, för att sedan satsa en del av de inbesparade resurserna på spetsprojekt. Vår grupp är mycket kritisk till att regeringen styr forskningen via spetsprojekten, på bekostnad av att grundforskningen försummas.

Värderade talman,

Det har undrats varför Svenska riksdagsgruppen tar initiativ till denna interpellation då gruppen under förra valperioden var med om att genomföra stora inbesparingar i utbildningen. Det är sant att det gjordes ingrepp särskilt i andra stadiets utbildning. Till skillnad från nu, gjorde den förra regeringen ett program om hur strukturerna skulle ändras, det fanns klara kriterier för upprätthållarna och för hur finansieringen skulle förnyas. Tyvärr stupade strukturprogrammet på slutrakan i riksdagsbehandlingen.

Vi tog ändå vallöftet på stort allvar om att inte mera under denna valperiod skära ytterligare i utbildning. Vi har även visat att nedskärningarna går att undvika om man prioriterar annorlunda.

Men regeringspartierna Centern, Sannfinländarna och Samlingspartiet har inte tagit det gemensamma löftet på allvar. Därför ställs regeringsblocket nu inför denna interpellation som förenar hela oppositionen. Också väljarna har rätt att få svar på varför regeringen svikit utbildningslöftet.

Är regeringen helt likgiltig inför det faktum, att om man ser till Finlands totalutgifter så har utbildningskostnaderna redan nu – enligt uppgifter från Bildningsarbetsgivarna – sjunkit till en lägre nivå än under 1990-talets djupa recession. Är det så bildningsnationen Finland ska ledas? Vårt svar är entydigt nej.

Mitt i detta snåla bildningsklimat får våra unga studerande – morgondagens samhällsbyggare – även en annan kalldusch. Studiestödet ska drastiskt minska och ett mer lånebaserat system ska införas.

Svenska riksdagsgruppen godkänner inte detta vägval.

Vi ser den föreslagna förändringen i studiestödet som en risk för att utbildningsklyftorna åter börjar växa. Det väsentliga är att vi skapar jämlika förutsättningar till studier för våra unga. Det gör vi bäst genom satsningar på utbildning som är den säkraste garanten för bättre sysselsättning och ekonomisk utveckling.

Remissdebatt om planen för de offentliga finanserna 2017–2020

Gruppanförande 19.4 2016, Joakim Strand, Svenska riksdagsgruppen

(Ändringar möjliga i talad version)

Värderade talman,

Följande fyraårsperiod kommer att vara en tuff period för statsekonomin i Finland – det vet vi alla. Därför är det väsentligare än någonsin förr att regeringens beslut är trovärdiga – samt att man gör sådana beslut och prioriteringar som på riktigt skapar förutsättningar för äkta tillväxt. Såväl vård-, utbildnings- som övriga reformer bör analyseras utgående från dess verkningar på export och värdeskapande.

För att vi ska lyckas vända tillväxtkurvan uppåt behöver vårt samhälle moderata löneuppgörelser, det är bra att en exportindustristyrd modell för lönebildningen införs och så väntar vi på större konkreti när det gäller reformer som ökar de lokala avtalen på arbetsmarknaden.

Som alla vet fortsätter ålderstrukturen att förändras kraftigt under nästan två årtionden framåt. Detta betyder att vi senast nu måste lämna eventuella fördomar bakom oss och se möjligheterna med invandring – och då borde behovsprövningen av utländsk arbetskraft definitivt slopas, vilket Svenska riksdagsgruppen länge har krävt.

Svenska riksdagsgruppen anser att regeringen gör rätt i att hålla fast vid sparmålet på 4 miljarder euro – även om våra prioriteringar inte sammanfaller med regeringens när det gäller hur nedskärningarna ska genomföras. Att ytterligare skära i de redan kraftigt nedskurna biståndsanslagen är något som vi inte kan godkänna.

Även om regeringen åtminstone litet hejdar sig när det gäller utbildningsnedskärningarna, är sanningen den att rambudgeten betyder radikalt försvagade resurser för utbildningen. Det är fel väg om vi på allvar vill lyfta landet.

Alla inser att om budgetekonomin ska balanseras med 4 miljarder lyckas det inte om vi inte delvis prutar på vår sociala välfärd, dock så att vi genomgående slår vakt om de allra mest utsatta i samhället. Bland annat därför och för att skapa ett rättvisare system efterlyser vi ett gemensamt kostnadstak för mediciner, vårdavgifter och resekostnader. På det sättet får vi en helhetsbild av det sociala ersättningsystemet och därigenom kan undvikas att låginkomsttagare drabbas oskäligt hårt. Den nordiska välfärdsmodellen ska inte skrotas.

Rambudgeten innehåller både ett företagarpaket och ett sysselsättningspaket. Här är regeringen på rätt väg. Nu gäller det att implementera besluten och att se till att byråkratin är smidig och inte blir en broms.

TE-tjänsterna borde effektiveras och göras mer resultatinkriade. Privata arbetsförmedlingstjänster kan utnyttjas – det finns goda erfarenheter av det.

Dessutom måste vi i Finland vakna för satsningar på arbetsplatsvälmående. Sjukfrånvaron och sjukpensionering kostar samhället otroligt mycket.

Värderade talman,

Jag efterlyser tydligare visioner av regeringen om hur vi ska skapa morgondagens ekonomi, som ger det finländska samhället det mervärde det behöver. Vi ska inte begränsa oss till de närmaste fyra åren, utan vi ska se längre än så 5, 10 eller 20 år framåt. Vilka områden och teknologier ska vi vara bäst på globalt? Hur förhåller sig Finland till nya fenomen som fördelningsekonomi, etc.?

I planen för de offentliga utgifterna nämns helt korrekt att Finlands ekonomi under de senaste åren uttryckligen lidit av strukturomvandlingen inom industrin. Under de senaste tio åren har industriella arbetsplatser försvunnit på så gott som alla orter – utom exempelvis i Vasa där tillväxten av arbetsplatser inom industrin har varit helt i en klass för sig. Regeringen upprepar i sin plan också kända fakta: exporten drar inte. Ändå bör noteras att exporten drar utmärkt väl i det österbottniska kustområdet – mycket bättre än i de flesta regioner i Sverige och Tyskland.

Regeringen fortsätter i sitt paper att konstatera följande: En hållbar tillväxt skapas enbart genom innovationer och förbättrad produktion inom företagen. Mycket riktigt. Enligt det rikssvenska forskningsinstitutet Nordregion är andelen så kallade "gröna patent" inom energi- och cleantech-teknologin i Finlands Vasa högre än någon annanstans i Norden. Företagen i regionen satsar starkt på forskning och utveckling. Det handlar alltså om ett sådant internationellt konkurrenskraftigt kluster som – vad jag förstår – man talar om i regeringsprogrammet.

Därför känns det ganska speciellt att en växande framgångsrik region – som bevisligen klarar sig globalt och som hämtar in till Finland flera miljarder mer än vad regionen själv konsumerar – måste kämpa för att bibehålla nivån på sitt centralsjukhus, som också är en livsviktig tvåspråkig enhet.

Värderade talman,

Finland borde också bli mycket bättre på att ta vara på olika möjligheter som t.ex. olika EU-program erbjuder. En jämförelse mellan Sverige och Finland utfaller vanligen till vår nackdel. Sverige lyckas även här fokusera på att skapa ny ekonomi för hundratals miljoner medan vi lägger ner merparten av vår tid på att krympa ekonomin. Här måste det bli en ändring, vi har inte mera råd att vara passiva. Vi ligger även hästlängder efter Sverige och en del andra länder när det gäller att delta i de stora investeringsprojekt som startat i olika delar av världen där stora ekonomier nu öppnas upp för utländskt kapital.

Det är också lätt att ackompanjera tidigare statsminister Paavo Lipponen som uppmanar Finland att sträva efter en ledande position i den arktiska politiken. Det finns ett växande intresse för de arktiska regionerna och vi måste inse potentialen här.

Goda kunskaper i skandinaviska språk är en konkurrensfördel i sammanhanget.

Tillväxt och sysselsättning ska vara politiska huvudteman för budgetramarna. Nu behövs positiv drive med sikte på framtiden. Finland har utmärkta möjligheter att återta sin position som global föregångare – nu är frågan om regeringen har förmåga att gripa chansen.

